

RIIGI TEATAJA

Nr. 54.

6. juulil 1937.

Nr. 54.

- Art. 479. Riigivanema otsus nr. 360 — avalikkude ja erakeskkoolide ümbermoodustamise asjus.
480. Riigivanema otsus nr. 361 — avalikkude ja erakeskkoolide ümbermoodustamise asjus.
481. Riigivanema otsus nr. 362 — avalikkude ja erakeskkoolide ümbermoodustamise asjus.
482. Riigivanema otsus nr. 363 — avalikkude ja erakeskkoolide ümbermoodustamise asjus.
483. Riigivanema otsus nr. 364 — avalikkude ja erakeskkoolide ümbermoodustamise asjus.
484. Riigivanema otsus nr. 366 — kesk- ja kutsekoolide ümbermoodustamise asjus.
485. Riigivanema otsus nr. 367 — kesk- ja kutsekoolide ümbermoodustamise asjus.
486. Riigivanema otsus nr. 368 — kesk- ja kutsekoolide ümbermoodustamise asjus.
487. Riigivanema otsus nr. 369 — kesk- ja kutsekoolide ümbermoodustamise asjus.
488. Riigivanema otsus nr. 370 — kesk- ja kutsekoolide ümbermoodustamise asjus.
489. Riigivanema otsus nr. 371 — kesk- ja kutsekoolide ümbermoodustamise asjus.
490. Riigivanema otsus nr. 372 — kesk- ja kutsekoolide ümbermoodustamise asjus.
491. Riigivanema otsus nr. 374 — kesk- ja kutsekoolide ümbermoodustamise asjus.
492. Riigivanema otsus nr. 375 — kesk- ja kutsekoolide ümbermoodustamise asjus.
493. Riigivanema otsus nr. 383 — avatava „Tallinna Õpetajate Seminari“ kohta.
494. Riigivanema otsus nr. 384 — avatava „Tartu Õpetajate Seminari“ kohta.
495. Riigi Ringhäälingu põhimäärus.
496. Laskevõistluste puhul relvade ja laskemoona läbiveo võimaldamise määrus.
497. Algkooli, keskkooli ja gümnaasiumi tunnikava määrus.
498. Maakorraldusseaduse elluviimise määrus.
499. Põllumajandusmasinate ja -riistade kontrolli määrus.
500. Otsus Paistu vallavalitsuse määramise asjas.
501. Siseministrilt Perekonnaseisu seaduse kohta antud juhtnõrde muudatus ja täiendus.
502. Otsus sadamamaksude tariifi nr. 141 selgitamiseks.
503. Otsus sadamamaksude tariifi nr. 141 muutmise ja täiendamise kohta.
504. Sundmäärus jalgrattapidamise ja -sõidu kohta Tartus.
505. Sundmäärus kauplemise aja kohta Saaremaal.

479. Riigivanema otsus nr. 360.

16. juunil 1937.

I.

Keskkoolide seaduse muutmise seaduse (RT 42 — 1937) § 3 alusel moodustada alates 1. augustist 1937 ümber avatud ja avalikkude keskkoolide võrku võetud riigi poolt ülalpeetavad keskkoolid järgmisteks avalikkudeks progümnaasiumideks ja reaalkoolideks:

1. Läänemaa keskkool Haapsalu — „Haapsalu Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi;

2. Petseri keskkool —

a) „Petseri Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks II, kaks III, kaks IV ja kaks V klassi, 1938/1939 kooliaastaks üks III, kaks IV ja kaks V klassi, 1939/1940 kooliaastaks üks IV ja kaks V klassi ning 1940/1941 kooliaastaks üks V klass ja

b) „Petseri Reaalkooliks“, milles avada alates 1. augustist 1938 üks I klass, 1. augustist 1939 üks I ja üks II klass, 1. augustist 1940 üks II ja üks III klass ning 1. augustist 1941 üks III klass.

3. Tartu Pedagoogiumi keskkool — Tartu Pedagoogiumi Progümnaasiumiks, milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks II, üks III, üks IV ja üks V klass, 1938/1939 kooliaastaks üks III, üks IV ja üks V klass, 1939/1940 kooliaastaks üks IV ja üks V klass ning 1940/1941 kooliaastaks üks V klass.

II.

Keskkoolide seaduse muutmise seaduse (RT 42 — 1937) § 3 alusel moodustada alates 1. augustist 1937 ümber avatud ja avalikkude keskkoolide võrku võetud omavalitsuste poolt ülalpeetavad keskkoolid järgmisteks avalikkudeks progümnaasiumideks ja reaalkoolideks:

Tallinna linna poolt ülalpeetavad keskkoolid:

4. Tallinna Linna Gustav-Adolfi Poeglaste Keskkool — a) „Tallinna I Gustav-Adolfi Progümnaasiumiks“ (poeglastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Tallinna I Gustav-Adolfi Reaalkooliks“ (poeglastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi;

5. Tallinna Linna I Poeglaste Keskkool — a) „Tallinna II Progümnaasiumiks“ (poeglastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Tallinna II Reaalkooliks“ (poeglastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi;

6. Tallinna Linna II Poeglaste Keskkool — a) „Tallinna VII Progümnaasiumiks“ (poeglastele), milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks III, üks IV ja üks V klass, 1938/1939 kooliaastaks üks IV ja üks V klass ja 1939/1940 kooliaastaks üks V klass;

7. Tallinna Linna III Poeglaste Keskkool — „Tallinna V Reaalkooliks“ (poeglastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 üks I klass ja avada 1. augustist 1937 üks II klass ja 1. augustist 1938 üks III klass;

8. Tallinna Linna I Tütarlaste Keskkool — a) „Tallinna III Progümnaasiumiks“ (tütarlastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Tallinna III Reaalkooliks“ (tütarlastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi;

9. Tallinna Linna II Tütarlaste Keskkool — a) „Tallinna IV Progümnaasiumiks“ (tütarlastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Tallinna IV Reaalkooliks“ (tütarlastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi;

10. Tallinna Linna Saksa Keskkool — „Tallinna V Progümnaasiumiks“ (saksa õppekeelega), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi;

11. Tallinna Linna Vene Keskkool — a) „Tallinna VI Progümnaasiumiks“ (vene õppekeelega), milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks II, üks III, üks IV ja üks V klass, 1938/1939 kooliaastaks üks III, üks IV ja üks V klass, 1939/1940 kooliaastaks üks IV ja üks V klass ning 1940/1941 kooliaastaks üks V klass, ja

b) „Tallinna VI Reaalkooliks“ (vene õppekeelega), milles avada alates 1. augustist 1939 üks I, 1. augustist 1940 üks II ja 1. augustist 1941 üks III klass.

Nõmme linna poolt ülalpeetav keskkool:

12. Nõmme Linna Keskkool — „Nõmme Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi.

Harju ajut. maavalitsuse poolt ülalpeetav keskkool:

13. Harjumaa Keskkool Raplas — „Harjumaa Progümnaasiumiks“ Raplas, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 üks I, üks II, üks III ja üks IV klass ning avada üks V klass.

Tartu linna poolt ülalpeetavad keskkoolid:

14. Tartu Linna Poeglaste Keskkool — a) „Tartu I Progümnaasiumiks“ (poeglastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Tartu I Reaalkooliks“ (poeglastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi ja avada juurde 1937/1938 kooliaastaks üks I klass.

15. Tartu Tütarlaste Keskkool — a) „Tartu II Progümnaasiumiks“ (tütarlastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Tartu II Reaalkooliks“ (tütarlastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi ja avada juurde 1937/1938 kooliaastaks üks I klass.

16. Tartu Linna Keskkool — a) „Tartu III Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks II, üks III, üks IV ja üks V klass, 1938/1939 kooliaastaks üks III, üks IV ja üks V klass, 1939/1940 kooliaastaks üks IV ja üks V klass ja 1940/1941 kooliaastaks üks V klass, ja

b) „Tartu III Reaalkooliks“, milles avada alates 1. augustist 1939 üks I, 1. augustist 1940 üks II ja 1. augustist 1941 üks III klass.

17. Tartu Linna Vene Keskkool — „Tartu IV Reaalkooliks“ (vene õppekeelega), milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks II ja üks III klass ning 1938/1939 kooliaastaks üks III klass.

18. Tartu Linna Saksa Keskkool — „Tartu IV Progümnaasiumiks“ (saksa õppekeelega), milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks II, üks III, üks IV ja üks V klass, 1938/1939 kooliaastaks üks III, üks IV ja üks V klass, 1939/1940 kooliaastaks üks IV ja üks V klass ja 1940/1941 kooliaastaks üks V klass.

Rakvere linna poolt ülalpeetav keskkool:

19. Rakvere Linna Keskkool — a) „Rakvere Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Rakvere Reaalkooliks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi.

Narva linna poolt ülalpeetavad keskkoolid:

20. Narva Linna Keskkool — „Narva I Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi.

21. Narva Linna Vene Keskkool — „Narva II Progümnaasiumiks“ (vene õppekeelega), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi.

Pärnu linna poolt ülalpeetavad keskkoolid:

22. Pärnu Linna Poeglaste Keskkool — a) „Pärnu I Progümnaasiumiks“ (poeglastele), milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Pärnu I Reaalkooliks“ (poeglastele), milles avada alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi.

23. Pärnu Linna Tütarlaste Keskkool — a) „Pärnu II Progümnaasiumiks“ (tütarlastele), milles jätta töötama 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Pärnu II Reaalkooliks“ (tütarlastele), milles avada 1. augustist 1937 alates üks I ja üks II klass ning avada 1. augustist 1938 üks III klass.

Tapa linna poolt ülalpeetav keskkool:

24. Tapa Linna Keskkool — a) „Tapa Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks II, üks III, üks IV ja üks V klass, 1938/1939 kooliaastaks üks III, üks IV ja üks V klass, 1939/1940 kooliaastaks üks IV ja üks V klass ja 1940/1941 kooliaastaks üks V klass, ja

b) Tapa Reaalkooliks, milles avada alates 1. augustist 1939 üks I klass, 1. augustist 1940 üks II klass ja 1. augustist 1941 üks III klass.

Türi linna poolt ülalpeetav keskkool:

25. Türi Linna Keskkool — a) „Türi Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks II, üks III, üks IV ja üks V klass, 1938/1939 kooliaastaks üks III, üks IV ja üks V klass, 1939/1940 kooliaastaks üks IV ja üks V klass ja 1940/1941 kooliaastaks üks V klass, ja

b) „Türi Reaalkooliks“, milles avada alates 1. augustist 1939 üks I klass, 1. augustist 1940 üks II klass ja 1. augustist 1941 üks III klass.

Järva ajutise maavalitsuse poolt ülalpeetav keskkool:

26. Paide Keskkool — „Paide Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi.

Viru ajutise maavalitsuse poolt ülalpeetavad keskkoolid:

27. Jõhvi Keskkool — a) „Jõhvi Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Jõhvi Reaalkooliks“, milles avada 1937/1938 kooliaastaks üks I klass, 1938/1939 kooliaastaks üks II klass ja 1939/1940 kooliaastaks üks III klass.

28. Väike-Maarja Keskkool — a) „Väike-Maarja Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama 1. augustist 1937 alates kõik viis klassi, ja b) „Väike-Maarja Reaalkooliks“, milles avada 1937/1938 kooliaastaks üks I klass, 1938/1939 kooliaastaks üks II klass ja 1939/1940 kooliaastaks üks III klass.

Pärnu ajutise maavalitsuse poolt ülalpeetav keskkool:

29. Vändra Keskkool — a) „Vändra Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks II, üks III, üks IV ja üks V klass, 1938/1939 kooliaastaks üks III, üks IV ja üks V klass, 1939/1940 kooliaastaks üks IV ja üks V klass ja 1940/1941 kooliaastaks üks V klass, ja

b) „Vändra Reaalkooliks“, milles avada alates 1. augustist 1939 üks I klass, 1. augustist 1940 üks II klass ja 1. augustist 1941 üks III klass.

Viljandi ajutise maavalitsuse poolt ülalpeetavad keskkoolid:

30. Viljandimaa Poeglaste Keskkool — „Viljandi Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi.

31. Põltsamaa Keskkool — „Põltsamaa Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi.

Valga linna poolt ülalpeetav keskkool:

32. Valga Linna Keskkool — a) „Valga Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama 1. augustist 1937 alates kõik viis klassi, ja b) „Valga Reaalkooliks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi.

Valga ajutise maavalitsuse ja Tõrva linna poolt ülalpeetav keskkool:

33. Tõrva Keskkool — a) „Tõrva Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama 1937/1938 kooliaastaks üks II, üks III, üks IV ja üks V klass, 1938/1939 kooliaastaks üks III, üks IV ja üks V klass, 1939/1940 kooliaastaks üks IV ja üks V klass ja 1940/1941 kooliaastaks üks V klass, ja

b) „Tõrva Reaalkooliks“, milles avada alates 1. augustist 1939 üks I klass, 1. augustist 1940 üks II klass ja 1. augustist 1941 üks III klass.

Saaremaa ajutise maavalitsuse poolt ülalpeetav keskkool:

34. Saaremaa Keskkool — a) „Saaremaa Progümnaasiumiks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi, ja b) „Saaremaa Reaalkooliks“, milles avada alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass ja 1. augustist 1939 üks III klass.

Mustvee alevi poolt ülalpeetav keskkool:

35. Mustvee keskkool — „Mustvee Reaalkooliks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi.

Kärdla alevi poolt ülalpeetav keskkool:

36. Kärdla keskkool — „Kärdla Reaalkooliks“, milles jätta töötama alates 1. augustist 1937 üks I ja üks II klass ning avada alates 1. augustist 1937 üks III klass.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

480. Riigivanema otsus nr. 361.

16. juunil 1937.

Eraõppeasutuste seaduse muutmise seaduse (RT 66 — 1934) § 12 pkt. 1 ja Gümnaasiumide seaduse (RT 47 — 1934) § 17 põhjal avada alates 1. augustist 1937 järgmised sihtasutuste poolt ülalpeetavad eragümnaasiumid ja võtta nende eragümnaasiumide õppejõudude palgad riigi kanda Õppejõudude tasude seaduses ettenähtud ulatuses:

1) Sihtasutuse „Jakob Vestholmi Poeglaste Era-Humanitaargümnaasiumi“ poolt ülalpeetav „Jakob Vestholmi Eragümnaasium“ (poeglastele) Tallinnas, milles avada alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass ja 1. augustist 1939 üks III klass,

2) Sihtasutuse „Elfriede Lenderi Tütarlaste Eragümnaasiumi“ poolt ülalpeetav „Elfriede Lenderi Eragümnaasium“ (tütarlastele) Tallinnas, milles avada alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass ja 1. augustist 1939 üks III klass,

3) Sihtasutuse „Hugo Treffneri Gümnaasiumi“ poolt ülalpeetav „Hugo Treffneri Eragümnaasium“ (poeglastele) Tartus, milles avada alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass ja 1. augustist 1939 üks III klass,

4) Sihtasutuse „Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Tütarlaste Gümnaasiumi“ poolt ülalpeetav „Eesti Noorsoo Kasvatuse Seltsi Eragümnaasium“ (tütarlastele) Tartus, milles avada alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass ja 1. augustist 1939 üks III klass,

5) Sihtasutuse „Viljandi Eesti Haridusseltsi Tütarlaste Eragümnaasiumi“ poolt ülalpeetav „Viljandi Eragümnaasium“ (tütarlastele), milles avada alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass ja 1. augustist 1939 üks III klass,

6) Sihtasutuse „Võrumaa Rahvahariduse Seltsi Eragümnaasiumi“ poolt ülalpeetav „Võru Eragümnaasium“, milles avada alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass ja 1. augustist 1939 üks III klass,

7) Sihtasutuse „Tallinna Erakolledži“ poolt ülalpeetav „Tallinna Erakolledži Gümnaasium“, milles avada alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass ja 1. augustist 1939 üks III klass.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

481. Riigivanema otsus nr. 362.

16. juunil 1937.

Eraõppeasutuste seaduse muutmise seaduse (RT 66 — 1934) § 12 p. 1 põhjal avada, alates 1. augustist 1937, järgmised eraorganisatsioonide, -asutuste ja isikute poolt ülalpeetavad eragümnaasiumid, milles avada igapähe alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass ja 1. augustist 1939 üks III klass:

1) Eesti-Prantsuse Hariduskorralduse Asutuse poolt ülalpeetav „Prantsuse Lütseumi Eragümnaasium“ Tallinnas,

- 2) Zeeh Asutuse Toetajate Seltsi poolt ülalpeetav „Rakvere Eragümnaasium“ (tütarlastele),
- 3) Türi linna poolt ülalpeetav „Türi Eragümnaasium“,
- 4) Anna Tõrvand-Tellmanni poolt ülalpeetav „Anna Tõrvand-Tellmanni Erakolledži Gümnaasium“ Tallinnas,
- 5) Tallinna Rahvaülikooli Seltsi poolt ülalpeetav „Tallinna Rahvaülikooli Seltsi Erakolledži Gümnaasium“,
- 6) Eestimaa Üldkasulise Seltsi poolt ülalpeetav „Tallinna Doomkooli Eragümnaasium“,
- 7) Saksa Vähemusrahvuse Kultuurvalitsuse poolt ülalpeetav „Tallinna Saksa Eragümnaasium“ (tütarlastele),
- 8) Saksa Vähemusrahvuse Kultuurvalitsuse poolt ülalpeetav „Tartu Saksa Eragümnaasium“,
- 9) Pärnu Kooliseltsi poolt ülalpeetav „Pärnu Saksa Eragümnaasium“,
- 10) Seltsi „Vene Kool Eestis“ poolt ülalpeetav „Tallinna Vene Eragümnaasium“,
- 11) Valga Püha Jaani Koguduse Naiskomitee poolt ülalpeetav „Valga Läti Eragümnaasium“,
- 12) Väike-Maarja Ühisreaalgümnaasiumi Toetamise Seltsi poolt ülalpeetav „Väike-Maarja Eragümnaasium“.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

482. Riigivanema otsus nr. 363.

16. juunil 1937.

Keskkoollide seaduse (RT 47 — 1934) §§ 7 ja 9 ja Gümnaasiumide seaduse (RT 47 — 1934) §§ 7 ja 9 põhjal avada alates 1. augustist 1937 avalikkude õppeasutustena järgmised koolid:

1. Tartu linna poolt ülalpeetav „Tartu Kolledž“, mis koosneb 3 reaalkooli ja 3 gümnaasiumi klassist ja milles avada alates 1. augustist 1937 reaalkooli üks I klass ja gümnaasiumi üks I klass, 1. augustist 1938 reaalkooli üks II klass ja gümnaasiumi üks II klass, 1. augustist 1939 reaalkooli üks III klass ja gümnaasiumi üks III klass.

Esimeseks võõrkeeleks selles koolis kinnitan vene ja teiseks inglise keele.

2. Tallinna linna poolt ülalpeetav „Tallinna VII Reaalkool“ (tütarlastele), milles avada alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi ja peale selle lubada veel töötada 1937/1938 kooliaastal progümnaasiumi ühel II klassil.

Teiseks võõrkeeleks selles koolis määran saksa keele.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

483. Riigivanema otsus nr. 364.

16. juunil 1937.

Eraõppeasutuste seaduse muutmise seaduse (RT 66 — 1934) § 12 p. 1 põhjal avada, alates 1. augustist 1937, järgmised eraorganisatsioonide poolt ülalpeetavad erakeskkoolid:

1) Ühendatud Usklikkude Haridusseltsi poolt ülalpeetav „Ühendatud Usklikkude Haridusseltsi Eraprogrammaasium“ Tallinnas, milles avada alates 1. augustist 1937 kõik viis klassi,

2) Saksa Erakoolide ja Puudusesolevate Koolilaste Toetamise Seltsi Viljandi osakonna poolt ülalpeetav „Viljandi Saksa Erareakool“, milles avada alates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi ja

3) Saksa Erakoolide ja Puudusesolevate Koolilaste Toetamise Seltsi Narva Osakonna poolt ülalpeetav „Narva Saksa Erareakool“, milles avada arvates 1. augustist 1937 kõik kolm klassi.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

484. Riigivanema otsus nr. 366.

16. juunil 1937.

1. Asutada järk-järgult suletava Virumaa Täienduskooli asemele Rakvere linna poolt ülalpeetav nelja-aastase õppeajaga „Rakvere Linna Kaubanduskool“ ja selle õppeasutise õppejõudude palgad võtta riigi kanda. Õppejõudude tasude seaduses ettenähtud ulatuses, arvates 1. augustist 1937, kusjuures 1. augustist 1937 avatakse üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass, 1. augustist 1939 üks III klass ja 1. augustist 1940 üks IV klass.

2. Viia Rakvere linna poolt ülalpeetav Rakvere linna Naiskutsekool Viru ajutise maavalitsuse ülalpidamisele nime all „Rakvere Naiskutsekool“, arvates 1. augustist 1937, ja selle õppeasutise õppejõudude palgad jätta endiselt riigi kanda. Õppejõudude tasude seaduses ettenähtud ulatuses.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

485. Riigivanema otsus nr. 367.

16. juunil 1937.

Avada 1. augustist 1937 Tallinnas asuva riikliku pedagoogilise õppeasutise (Pedagoogiumi) juures riigi poolt ülalpeetav üheaastase õppeajaga pedagoogiline klass kutseliste eri- ja oskusainete õpetajate ettevalmistamiseks.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

486. Riigivanema otsus nr. 368.

16. juunil 1937.

Avada riigi Kuremaa Karjakontroll-assistentide Koolis II paralleelklass, arvates 1. augustist 1937.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

487. Riigivanema otsus nr. 369.

16. juunil 1937.

Asutada kaheaastase õppeajaga Eesti Põllumeeste Keskseksi poolt ülalpeetav piiritusmeistrite eriklass Põhja-Eesti Jäneda Põllutöökeskkooli juures ja võtta selle eriklassi õppejõudude palgad riigi kanda. Õppejõudude tasude seaduses ettenähtud ulatuses, arvates 1. augustist 1937.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

488. Riigivanema otsus nr. 370.

16. juunil 1937.

Asutada keskkoolil ja kutsekeskkoolil põhjeneva kõrgema astme majandusliku õppeasutisena samanimeliste järk-järgult suletavate kommerts-gümnaasiumide asemele kolmeaastase õppeajaga kommertskoolid ja nende õppeasutiste õppejõudude palgad võtta riigi kanda. Õppejõudude tasude seaduses ettenähtud ulatuses, arvates 1. augustist 1937, nimelt:

1. Tallinna linna poolt ülalpeetav „Tallinna Linna Poeglaste Kommertsikool“, milles avatakse üks I klass 1. augustist 1937, üks II klass 1. augustist 1938 ja üks III klass 1. augustist 1939.

2. Tallinna linna poolt ülalpeetav „Tallinna Linna Tütarlaste Kommertsikool“ kahe haruga, milles avatakse kaks I klassi 1. augustist 1937, kaks II klassi 1. augustist 1938 ja kaks III klassi 1. augustist 1939.

3. Tartu linna poolt ühiselt Tartu ajutise maavalitsusega ülalpeetav „Tartu Kommertsikool“, milles avatakse üks I klass 1. augustist 1937, üks II klass 1. augustist 1938 ja üks III klass 1. augustist 1939.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

489. Riigivanema otsus nr. 371.

16. juunil 1937.

Asutada järgmised õppeasutised ja nende õppeasutiste õppejõudude palgad võtta riigi kanda Õppejõudude tasude seaduses ettenähtud ulatuses, arvates 1. augustist 1937:

1. Saaremaa ajutise maavalitsuse poolt ülalpeetav kolmeaastase õppeajaga „Kuressaare Tööstusõpilaste Kool“, milles avada 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass ja 1. augustist 1939 üks III klass.

2. Valga linnavalitsuse poolt ülalpeetav kolmeaastase õppeajaga „Valga Tööstusõpilaste Kool“, milles avada 1. augustist 1937 üks I klass, üks II klass ja üks III klass.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

490. Riigivanema otsus nr. 372.

16. juunil 1937.

Asutada kaheaastase õppeajaga Viru ajutise maavalitsuse poolt ülalpeetav „Avanduse Põllunduskool“ algkooli lõpetanuile ja võtta selle õppeasutise õppejõudude palgad riigi kanda Õppejõudude tasude seaduses ettenähtud ulatuses, arvates 1. augustist 1937, kusjuures I klass avatakse 1937/1938 ja II klass 1938/1939 kooliaastast.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

491. Riigivanema otsus nr. 374.

16. juunil 1937.

Võtta Põhja-Järvamaa Kodumajanduskeskkooli õppejõudude palgad riigi kanda Õppejõudude tasude seaduses ettenähtud ulatuses alates I klassiga 1. aprillil 1937, II klassiga 1. augustil 1937 ning III klassiga 1. augustil 1938, kusjuures arvates 1. augustist 1937 õppeasutis hakkab töötama nime all „Ambla Kodumajanduskeskkool“.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

492. Riigivanema otsus nr. 375.

16. juunil 1937.

1. Ümberkujundada riigi poolt ülalpeetav „Tallinna Tehnikum“ kesk- ja kutsekeskkoolil põhjenevaks kolmeaastase õppeajaga kõrgema astme tehnika-kooliks praeguse nimetuse all.

2. Asutada Tartu Poeglaste Gümnaasiumi ühe järk-järgult suletava haru asemele riigi poolt ülalpeetav kesk- ja kutsekeskkoolil põhjenev kolme-aastase õppeajaga kõrgema astme tehnikakool „Tartu Tehnikum“ — alul ühe ja edaspidi kahe osakonnaga, milles avada 1. augustist 1937 I klass, 1. augustist 1938 II klass ja 1. augustist 1939 III klass.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

493. Riigivanema otsus nr. 383.

18. juunil 1937.

Õpetajate seminaride seaduse (RT 46 — 1937) § 3 alusel avada alates 1. augustist 1937 riigi poolt ülalpeetav „Tallinna Õpetajate Seminar“, milles avada alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass, 1. augustist 1939 üks III klass ja 1. augustist 1940 üks IV klass.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

494. Riigivanema otsus nr. 384.

18. juunil 1937.

Õpetajate seminaride seaduse (RT 46 — 1937) § 3 alusel avada alates 1. augustist 1937 riigi poolt ülalpeetav „Tartu Õpetajate Seminar“, milles avada alates 1. augustist 1937 üks I klass, 1. augustist 1938 üks II klass, 1. augustist 1939 üks III klass ja 1. augustist 1940 üks IV klass.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

A. Jaakson

Haridusminister.

495. Riigi Ringhäälingu põhimäärus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 25. juunil 1937.

1. peatükk.

Riigi Ringhäälingu ülesanded ja õigused.

§ 1. Riigi Ringhäälingu ülesandeks on kuuldelise ja vaatelise raadiolevi korraldamine ja üldine raadiolevi edendamine Eestis, välja arvatud raadiotelegraaf ja -telefon.

Oma eesmärgi saavutamiseks Riigi Ringhäälingul on õigus eriti:

- 1) asutada saatejaamu, stuudiosid, töökodasid, laboratooriume ja muid oma ülesande teostamiseks tarvilikke asutisi;
- 2) ellu kutsuda ettevõtteid saate- ja vastuvõtte-aparaatide valmistamiseks või olla neis osanikuks;
- 3) kirjastada ning välja anda ajakirju ja raamatuid.

§ 2. Riigi Ringhääling on kohustatud korraldama ja levitama väärtusliku sisuga saatekava, mis koostatakse Riigi Ringhäälingu juhatuse poolt, arvestades seejuures Posti-telegraafi-telefoni seaduses ettenähtud saatekava komitee seisukohti.

Olenevalt otstarbekohasusest võib Riigi Ringhääling kas ise korraldada levitamiseks saatekava või anda selle teostamise mõnele juriidilisele või füüsilisele isikule lepingu alusel.

§ 3. Raadiolevi korraldamiseks vajalised ühenduste juhtmed ehitab ja hoiab korras Postivalitsus ning annab kasutada olemasolevaid juhtmeid. Juhtmete kasutamise maksu tasub Riigi Ringhääling raadiolevi jaoks määratud tariifi järgi.

§ 4. Riigi Ringhäälingul on juriidilise isiku õigused. Tal on pitsat Eesti Vabariigi vapiga ja pealkirjaga „Riigi Ringhääling“. Riigi Ringhäälingu juhatuse asukohaks on Tallinn.

Oma kohustuste ja kahjude eest vastutab Riigi Ringhääling oma varadega. Riigi Ringhäälingu valitsemine, asjaajamine ja kontrollimine toimub käesoleva põhimääruse alusel ja tema suhtes ei ole kehtivad riigiasutiste kohta käivad eeskirjad ja eelkontrolli määrad.

§ 5. Riigi Ringhäälingu kohtuasjadele kohaldatakse tsiviilkohtupidamise seaduse eeskirju nende nõudeasjade kohta, milles poolena esineb riigiasutis. Riigi Ringhäälingu kohtuasju võib lõpetada leppega Raadionõukogu otsusel.

§ 6. Riigi Ringhäälingu teenistuses seisvaid isikuid ei loeta riigiteenijaiks, kuid Riigi Ringhäälingu juhatusse ja Raadionõukogusse kuuluvad ning Riigi Ringhäälingu teenistuses seisvad isikud vastutavad oma tegevuse alal ühistel alustel riigiteenijatega.

Riigi Ringhäälingu teenistuses seisvail isikul, välja arvatud Raadionõukogu ja orkestri liikmed, on õigus saada pensioni ja ühekordset toetust Pensioni seaduse alusel.

§ 7. Riigi Ringhääling on vaba riigi otsemaksudest. Samuti on tema tegevusse puutuv kirjavahetus vaba tempelmaksust. Muude riigi- ja omavalitsusmaksude kui ka koormatiste alal üldiselt riigiasutistele ettenähtud soodustused kehtivad ka Riigi Ringhäälingu kohta.

Tehnilise järelevalve ja töökaitse suhtes allub Riigi Ringhääling eraettevõtete kohta kehtivale seadustele ja määrustele, kuivõrd see ei ole korraldatud teisiti käesoleva põhimääruse alusel.

2. peatükk.

Riigi Ringhäälingu sissetulekud ja kapitalid.

§ 8. Sissetulekud oma eesmärkide saavutamiseks saab Riigi Ringhääling raadio-ringhäälingu kasutamismaksudest ja muudest tuludest.

§ 9. Raadio-ringhäälingu kasutamismaksud võtab vastu, nõuab sisse ja annab üle Riigi Ringhäälingule Postivalitsus ja saab selle eest 5% sissekasseeritud summast. Tasumata jäänud raadio-ringhäälingu kasutamismaksud nõutakse sisse administratiiv-korras postiametkonna asutiste korraldusel.

§ 10. Riigi Ringhäälingu kapitalid on: 1) põhikapital, 2) tagavarakapital ja 3) ettevõtte arendamise kapital.

§ 11. Riigi Ringhäälingu põhikapitaliks on 1.000.000 krooni, mis makstakse sisse riigi eelarve korras selleks määratud krediitidest või ajutiselt, kuni riigi eelarve korras summade saamiseni, Postivalitsuse korralduses olevatest vabadest summadest tarviduse järgi Vabariigi Valitsuse otsusel, kas korraga või osade kaupa.

Põhikapitali arvel on Vabariigi Valitsusel õigus üle anda Riigi Ringhäälingule riigile kuuluvaid kinnis- ja vallasvarasid Teede- ja Majandusministeeriumi hinde alusel.

§ 12. Juhtuvate kahjude katmiseks asutatakse tagavarakapital ülemääraga 100.000 krooni. Tagavarakapitali hoitakse riigi või riigi poolt tagatud väärtpaberites Majandusministri sellekohaste juhtnõuade järgi.

§ 13. Riigi Ringhäälingu saate- ja vastuvõtukaabli, stuudiode ja muude saatekava levitamiseks vajalike seadmete tehniliselt ajanoorte kõrgusel hoidmiseks, tarvidustele vastavaks täiendamiseks ja uute soetamiseks asutatakse ettevõtte arendamise kapital. Ettevõtte arendamise kapitali ülemäär määrab kindlaks Vabariigi Valitsus.

Ettevõtte arendamise kapital hoitakse krediitiasutistes Majandusministri juhtnõuade kohaselt ja seda võib tarvitada Raadionõukogu otsuse põhjal.

3. peatükk.

Riigi Ringhäälingu juhtimine.

§ 14. Riigi Ringhäälingu üldiseks juhiks on direktor. Direktori ülesanded on eriti:

- 1) Riigi Ringhäälingu tulude ja kulude eelarve ning aruande koostamine ja ringhäälingu üldise tegevuskava koostamine ning selle teostamise eest hoolitsemine;
- 2) tehniliste jõudude ja muude ametnikkude ning tööliste ametisse võtmine ja ametist vabastamine ning neile eelarve piirides ja ettenähtud koosseisu järgi tasude määramine;
- 3) ringhäälingu üksikute tööalade juhatajate tegevuse juhtimine ja järelevalve, samuti nende vahel tööjaotuse ja vastutuse määramine Raadionõukogu poolt antud volituste ja juhtnõuade piirides;
- 4) lepingute sõlmimine Riigi Ringhäälingu nimel;
- 5) Raadionõukogu otsuste täitmine ja kõigis ringhäälingusse puutuvates küsimustes vajalikkude algatuste ja ettepanekutega esinemine.

§ 15. Direktori määrab ametisse ja vabastab Riigivanem Teedeministri ettepanekul.

Direktori äraolekul asendab teda Raadionõukogu poolt Riigi Ringhäälingu ametnikkude hulgas selleks määratud isik.

Direktor on ilma erilise volitusega Riigi Ringhäälingu esindaja. Ta ajab ringhäälingu asju ise või volinikkude kaudu kõigis riigi-, kohtu-, omavalitsus- ja erasutistes ning eraisikutega.

Direktor toimib käesoleva põhimääruse, Posti, telegraafi, telefoni ja raadio seaduse peatüki 6 ja Raadionõukogu poolt antud juhtnööride järgi.

4. peatükk.

Raadionõukogu.

§ 16. Riigi Ringhäälingu tegevuse aluste määrajaks ja direktori tegevuse järele valvajaks on Raadionõukogu.

Raadionõukogu võimkonda kuulub eriti:

- 1) ringhäälingu tegevuskava määramine ning tulude ja kulude eelarve ja aruande läbivaatamine;
- 2) ettevõtte arendamise ja täiendamise kavade läbivaatamine;
- 3) ringhäälingu kasutusmaksude kava läbivaatamine;
- 4) saatekava põhijoonte ja ulatuse kindlaksmääramine;
- 5) ostu-müügi- ja muude lepingute kinnitamine, kui tehingusumma ületab 10.000 krooni;
- 6) kinnisvarade omandamise, võõrandamise ja pantimise küsimuste otsustamine;
- 7) laenude tegemise ja võlakohustiste väljaandmise otsustamine;
- 8) varade amortisatsiooniprotsendi kindlaksmääramine;
- 9) ametnikele ja teenijatele eritasu määramine;
- 10) direktorile juhtnööride andmine ja asjaajamise kodukorra kinnitamine;
- 11) tarviduse järgi kassade ja varade revisjoni teostamine.

§ 17. Raadionõukogu koosneb 5 liikmest, kes kinnitatakse ametisse 5 aastaks Riigivanema poolt Teedeministri ettepanekul. Raadionõukogu liikmed valivad endi seast igaks aastaks esimehe ja tema asemiku.

Igal aastal lahkub Raadionõukogust üks liige, alguses loosiga, pärast ametivanuse järgi. Raadionõukogu lahkunud liiget võib esitada uuesti ametisse kinnitamiseks.

Kui Raadionõukogu liige oma ametikohuste täitmisel Riigi Ringhäälingust saadud ja raadiolevisse puutuvaid teateid kurjasti tarvitab või mõjuva põhjuseta ei võta osa kolmest koosolekust järgemööda, siis on Raadionõukogul õigus Teedeministri kaudu või ministril enda algatusel esitada teda Riigivanemale ametist vabastamiseks.

§ 18. Raadionõukogu koosolekuid peetakse tarviduse järgi, kuid mitte vähem kui üks kord kuus.

Päevakord ja koosoleku-kutsed saadetakse kätte Raadionõukogu liikmeile ja Riigi Ringhäälingu direktorile Raadionõukogu esimehe korraldusel vähemalt kolm päeva enne koosolekut. Samal tähtajal teatatakse Raadionõukogu koosolekust ka Teedeministrile ja Riigikontrolörile, kellel on õigus isiklikult või esindaja kaudu koosolekust osa võtta sõnaõigusega.

§ 19. Raadionõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui koosolekust võtavad osa esimees või tema asetäitja ja kaks liiget. Otsused tehakse lihthäälteenamusega. Häälte poolnemisel on otsustav esimehe hääl.

Raadionõukogu koosolekul on Riigi Ringhäälingu direktoril sõnaõigus. Raadionõukogu nõusolekul ja Riigi Ringhäälingu direktori teadmisel võivad

Raadionõukogu koosolekust osa võtta ka teised Riigi Ringhäälingu ametnikud. Väljastpoolt võidakse kutsuda koosolekust osa võtma asjatundjaid.

Raadionõukogu asjaajamist toimetab Riigi Ringhäälingu Büroo.

§ 20. Raadionõukogu liikmete tasu Raadionõukogu koosolekuist osavõtmise eest ning sõidu- ja päevarahad makstakse Riigi Ringhäälingu summadest Vabariigi Valitsuse poolt määratud alustel.

§ 21. Raadionõukogu koosolekute kohta peetakse protokoll, millele kirjutavad alla kõik osavõtjad.

Ei nõustu mõni Raadionõukogu liige enamuse poolt tehtud otsusega, siis võib ta nõuda oma eriavamuse protokollimist.

Raadionõukogu protokoll saadetakse kahe päeva jooksul Teedeministrile läbivaatamiseks. Ei tule nelja päeva jooksul Teedeministrilt protesti Raadionõukogu otsuse vastu, siis loetakse need kinnitatuks ja nad astuvad jõusse. Küsिमused, mille vastu protestitud, tulevad Raadionõukogus teiskordse otsustamisele. Ei ole Teedeminister rahul ka Raadionõukogu teiskordse otsusega, siis annab ta asja lõplikuks otsustamiseks Vabariigi Valitsusele.

5. peatükk.

Aruandmine, järelevalve ja puhtakasu jaotamine.

§ 22. Riigi Ringhäälingu aruandeaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

§ 23. Riigi Ringhäälingu eelarve esitab kinnitamiseks Riigivanemale Teedeminister. Riigi Ringhäälingu direktor on kohustatud esitama eelarve Teedeministrile igal aastal hiljemalt 1. novembriks.

§ 24. Riigi Ringhäälingu direktor koostab iga aasta kohta täieliku tegevusaruande ja esitab selle läbivaatamiseks Raadionõukogule. Raadionõukogu poolt läbivaadatud aruande esitab Riigi Ringhäälingu direktor hiljemalt 1. aprilliks ühes nõukogu otsusega Teedeministrile, kes selle saadab Riigikontrolörile. Riigikontrolör teatab oma seisukoha aruande kohta Riigivanemale hiljemalt ühe kuu jooksul. Pärast Riigikontrolöri seisukoha võtmist esitab Teedeminister aruande kinnitamiseks Riigivanemale.

§ 25. Aruande järgi kindlaks tehtud puhaskasu jaotatakse järgmiselt: vähemalt 20 % Postivalitsuselt käesoleva põhimääruse § 11 korras saadud summa katteks, kui viimane on kaetud, siis samas osas ettevõtte arendamise kapitaliks,

15 % tagavarakapitaliks,

kuni 12 % ametnikele ja teenijaile eritasuks,

kuni 3 % Raadionõukogu liikmeile eritasuks,

ülejäänud osa — ettevõtte arendamise kapitaliks.

Tagavarakapitali ülemmäära täitumisel arvatakse tagavarakapitali-osa puhaskasust ettevõtte arendamise kapitaliks.

Ettevõtte arendamise kapitali ülemmäära täitumisel langeb ülejäänud puhaskasu riigi tuludeks.

§ 26. Riigi Ringhäälingu kokkuvõtlik aruanne avaldatakse Riigi Teatajas ning lisana Riigi eelarve täitmise aruandes.

§ 27. Teedeministril ja Riigikontrolöril on õigus määrata revidente Riigi Ringhäälingu asjaajamise faktiliseks revideerimiseks ja kontrollimiseks.

Revidentide arvamused ja otsused teatatakse Riigi Ringhäälingule ning esitatakse ühes viimase seletusega ja Raadionõukogu seisukohaga Teedeministrile.

6. peatükk.

Elluviimine ja lõppeeskirjad.

§ 28. Riigi Ringhäälingu lõpetamine toimub eriseaduse alusel.

§ 29. Käesoleva põhimääruse § 11 korras Postivalitsuselt saadud summad tasutakse viimasele § 25 korras või riigi eelarve korras selleks määratud krediitidest.

§ 30. Vabariigi Valitsusel on õigus anda määrusi käesoleva põhimääruse teostamiseks.

§ 31. Käesolev põhimäärus hakkab kehtima avaldamisega. Tema jõustumisega kaotab kehtivuse Riigi ringhäälingu põhimäärus (RT 52 — 1934).

Tallinnas, 25. juunil 1937.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

O. Sternbeck

Teedeminister.

496. Laskevõistluste puhul relvade ja laskemoona läbiveo võimaldamise määrus.

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 30. juunil 1937.

Alus: Rahvusvahelise Kaubaveo Konventsiooni (RKK) art. 4 § 2 (RT 49 — 1928).

§ 1. Laskevõistluste puhul lubatakse Eesti Vabariigi territooriumi kaudu vedada võistlustele sõitjatega kaasasolevaid võistlusteks vajalikke relvi ja laskemoona käsipagasina või pagasivagunis.

§ 2. Relvad ja laskemoon peavad olema pagasi nõuetele vastavalt pakitud ja relvad laadimata.

§ 3. Veetavad relvad ja laskemoon registreeritakse piirijaamas tolli- ja politseivõimude poolt.

§ 4. Käesolev määrus hakkab kehtima avaldamisega.

Peaminister K. Päts.

Teedeminister O. Sternbeck.

Riigisekretär K. Terras.

497. Algkooli, keskkooli ja gümnaasiumi tunnikava määrus.

Alus: Avalikkude algkoolide seaduse § 43 (RT 46 — 1931), Keskkoolide seaduse § 23 (RT 47 — 1934), Gümnaasiumide seaduse § 23 (RT 47 — 1934), Eraõppeasutuste seaduse § 22, § 24 (RT 97 — 1927) ja § 23 (RT 66 — 1934).

I. Üldised eeskirjad.

§ 1. Algkoolid, keskkoolid ja gümnaasiumid töötavad tabelis antud tunnikava ja järgnevates paragrahvides antud juhtnööride alusel.

§ 2. Õppetunni vältus on 45 minutit linna algkoolis, keskkoolis ja gümnaasiumis, 50 minutit maa-algkooli ühest ja kahest klassist koosnevas klassikomplektis ning 55 min. üle kahe klassi koosnevas klassikomplektis.

Kui käsitööd ja muud praktilised tööd koondatakse kaheks tunniks või rohkem, siis on tunni vältus 55 minutit.

§ 3. Peale tabelites näidatud tundide on igas klassikomplektis üks tasu alla kuuluv klassijuhataja-tund. Klassijuhataja-tunnid tuleb kasutada õpilaste kavakindlaks kasvatuslikuks juhtimiseks ja ringide töö korraldamiseks. Klassijuhataja-tund esineb kindlal kohal klassi nädalatunniplaanis, võimalikult üheaegselt kõigis klassides päeva esimese või viimase tunnina. Klassijuhataja-tunni sisustamiseks õppenõukogu kinnitab eritöökava.

§ 4. Muukeelsetes koolides I võõrkeelele määratud tundidel õpetatakse riigikeelt.

§ 5. Võimlemist ja käsitööd õpetatakse tunnikavas näidatud tundide arvuga võimalikult eraldi poeglastele ja tütarlastele alates 5. õppeaastast. Selle juures ei tohi suurendada riigi kulusid. Kus võimalik, tuleb ühendada kahe klassikomplekti õpilased soo järgi.

§ 6. Koorilaulu võib õpetada 1—2 tundi nädalas vajaduse ja töökava kohaselt klassilaulutundide arvel.

II. Algkooli tunnikava.

§ 7. Algkooli I ja II klassis on emakeelega seotud kodulugu õppekavades näidatud ulatuses.

§ 8. Kirjatehnikat õpetatakse 1., 2. ja 3. õppeaastal pooletundide kaupa ühenduses joonistamise või emakeelega; 4., 5. ja 6. õppeaastal õpetatakse kirjatehnikat koos joonistamisega vajaduse järgi.

§ 9. Koolides, kus koolimaja ei võimalda võimlemist kinnises ruumis, võib kasutada halva ilma korral võimlemise tunnid teiste õppeainete õpetamiseks. Kevadel õpetatakse võimlemist rohkem nende ainete arvel, millega asendati talvel võimlemist.

§ 10. Õppenõukogu otsusel ja koolide inspektori kinnitusel võib algkooli üksikuis klassides koondada mõne õppeaine õpetamist lühemale ajale suurema nädalatundide arvuga, vähendades selleks ajaks nädalatundide arvu teistes ainetes, nõnda et need ained, mille tundide arvu vähendati, saaksid hiljem kõik oma tunnid tagasi.

§ 11. Õppenõukogu otsusel ja koolide inspektori kinnitusel võib V ja VI klassis kasutada kuni 3 lisatundi nädalas klassi kohta mõne tunnikavas nimetatud aine tundide arvu suurendamiseks või uue aine õpetamiseks. Viimasel juhul on osavõtt neist lisatundidest õpilastele vabatahtlik, kuid õpilased, kes algasid vabatahtliku aine õppimist, võivad loobuda sellest alles kooliaasta lõpul. Kui lisatundide andmine suurendab õpetajate tundide arvu üle tasude seaduses ettenähtud normi, siis kannab kulusid hoolekogu või ülalpidaja.

§ 12. Õppenõukogu otsusel koolide inspektor võib lubada üheks aastaks muudatusi kehtivas tunnikavas kahe nädalatunni ulatuses iga klassi kohta tingimusel, et selle all ei kannataks ühegi aine läbivõtmine õppekavades ettenähtud ulatuses ega väheneks tundide üldarv klassis.

§ 13. Kaugemale ulatuvaid muudatusi kehtivas tunnikavas võib lubada HM Koolivalitsuse direktor sellekohasel õppenõukogu otsusel, millele on lisatud koolide inspektori arvamus.

III. Keskkool ja gümnaasium.

§ 14. Gümnaasium võib töötada kolme erineva tunnikava järgi, milledest üks on määratud humanitaar- ja kaks reaalharu jaoks. Reaalharu tunni-

kava R_1 rõhutab matemaatikat ja loodusteadust, kuna R_2 rõhutab võõrkeeli ja loodusteadust ning sobib eriti reaalkooli lõpetanuile.

§ 15. Avalikule gümnaasiumile valib haru ja kava variandi vastav koolivalitsus, eragümnaasiumile — selle ülalpidaja, kinnitab Haridusminister. Haru ja tunnikava varianti võib muuta ainult alates I klassist.

§ 16. Haridusministri loal võib ühes ja samas gümnaasiumis töötada ka kaks haru; sel korral õpilased jagunevad kahte rühma neil õppetundidel, milles erinevad mõlemad harud. Asjakohase ettepaneku teeb gümnaasiumi õppenõukogu vastava koolivalitsuse kaudu.

§ 17. Ühis- ja tütarlaste gümnaasiumis õpetatakse riigikaitse õpetuse asemel tütarlastele õppenõukogu valikul kas kodundust, käsitööd, lastehoidu või tervishoidu.

§ 18. Usuõpetusele ja valitavale ainele määratud tundidest tuleb reserveerida vajalik arv tunde usuõpetuse jaoks, kui on vähemalt 10 õpilast, kes soovivad õppida seda ainet. Kui usuõpetust õpib vähemalt 20 õpilast klassikomplektis, siis määratakse usuõpetusele normaalselt mitte üle 2 tunni nädalas. Ülejäänud tunnid kasutatakse juba õpetatavate ainete tundide arvu suurendamiseks või tunnikavas nimetatud ainete õpetamiseks õppenõukogu valikul ja otsusel ning HM Koolivalitsuse direktori kinnitusel. Õpetamiseks lubatud valitava aine tunnid on õpilastele kohuslikud.

§ 19. Õppenõukogu otsusel võib üksikuis klassides koondada mõne õppeaine õpetamist lühemale ajale ettenähtust suurema nädalatundide arvuga, vähendades selleks ajaks nädalatundide arvu teistes ainetes, nõnda et need ained, mille tundide arvu vähendati, saaksid hiljem kõik oma tunnid tagasi.

§ 20. Õppenõukogu otsusel ja HM Koolivalitsuse direktori kinnitusel võib igas klassis vähendada mõne aine tundide arvu ühe või kahe tunni võrra, aga kokku klassi kohta mitte üle 3 nädalatunni, ja võidetud aega kasutada mõne teise aine tundide arvu suurendamiseks või mõne uue, tunnikavas mitte nimetatud aine õpetamiseks. Sel korral ei tohi suurened tunnikavas määratud tundide üldarv klassis ega kannatada ühegi tunnikavas ettenähtud aine õpetamine.

§ 21. Kaugemale ulatuvaid muudatusi tunnikavas võib lubada HM Koolivalitsuse direktor, kui see muudatus ei ole seotud riigi kulude suurendamisega, ja Haridusminister, kui see muudatus on seotud kulude suurendamisega.

§ 22. Tunnikava muudatused, mis vajavad Haridusministeeriumi kinnitamist, pannakse HM Koolivalitsusele ette hiljemalt 1. mail (hiljemalt 20. augustiks 1937). Muudatustest, mis ei vaja Haridusministeeriumi kinnitamist, keskkooli või gümnaasiumi direktor teatab HM Koolivalitsusele hiljemalt 10. septembriks, esitades ka oma kooli nädalatunniplaani.

IV. Määruse elluviimine.

§ 23. Üksikasjalisi juhatusi käesoleva määruse elluviimiseks annab HM Koolivalitsus.

§ 24. Käesolev määrus astub jõusse alates 1. augustist 1937. Sellest tähtajast arvates kaotavad maksvuse Algkooli tunnikava määrus (RT 57 — 1935), Keskkooli tunnikava määrus (RT 64 — 1934 ja RT 20 — 1936) ning kõik HM Koolivalitsuse ringkirjad algkooli ja keskkooli tunnikavade ja õppetundide vältuse kohta.

Tallinnas, 19. juunil 1937.

Haridusminister A. Jaakson.

Koolivalitsuse direktor Otto Joh. Kiisel.

I. Algkooli tunnikava.

1. Eestikeelne algkool.

	M a a l							L i n n a s						
	I	II	III	IV	V	VI	Kokku	I	II	III	IV	V	VI	Kokku
Emakeel	9	9	7	7	6	6	44	9	9	7	6	5	5	41
Usuõpetus	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Ajalugu ja kodanikuõpetus				2	3	3	8				2	3	3	8
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	30	5	5	5	5	5	5	30
Loodusõpetus ja tervishoid			3	3	3	3	12			3	3	3	3	12
Maateadus				2	2	2	6				2	2	2	6
Joonistamine	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Kirjatehnika	1	1	1				3	1	1	1				3
Tööõpetus	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Võimlemine	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Laulmine	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Kokku:	25	25	26	29	29	29	163	25	25	26	28	28	28	160

2. Muukeelne algkool.

Emakeel	9	6	5	5	5	5	35	9	6	5	5	5	5	35
Riigikeel	—	5	5	5	5	5	25	—	5	5	4	4	4	22
Usuõpetus	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Ajalugu ja kodanikuõpetus	—	—		2	2	2	6	—	—	—	2	2	2	6
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	30	5	5	5	5	5	5	30
Loodusõpetus ja tervishoid	—	—	2	2	3	3	10	—	—	2	2	3	3	10
Maateadus	—	—		2	2	2	6	—	—	—	2	2	2	6
Joonistamine	2	1	1	1	1	1	7	2	1	1	1	1	1	7
Kirjatehnika	1	1	1	—	—	—	3	1	1	1	—	—	—	3
Tööõpetus	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Võimlemine	2	2	2	1	1	1	9	2	2	2	2	2	2	12
Laulmine	2	2	2	2	1	1	10	2	2	2	2	1	1	10
Kokku:	25	26	27	29	29	29	165	25	26	27	29	29	29	165

II. Keskkooli tunnikava.

	Reaalkool				Progümnaasium					
	I 7.	II 8.	III 9.	Kokku 7.—9.	I 5.	II 6.	III 7.	IV 8.	V 9.	Kokku 5.—9.
Emakeel	4	4	4	12	5	5	4	4	4	22
I võõrkeel või riigikeel	5	5	5	15	5	5	4	3	3	20
II võõrkeel	—	—	—	—	—	—	4	4	3	11
Ajalugu ja kodanikuteadus	2	2	2	6	2	2	2	2	2	10
Matemaatika	5	5	4	14	4	4	4	4	4	20
Loodusteadus	2	2		4	2	2	2	1		7
Tervishoid			2	2					2	2
Füüsika			2	4				2	2	4
Keemia			2	2					2	2
Maateadus	2	2	2	6	2	2	2	2	—	8
Joonistamine ja joonestamine	2	2	2	6	2	2	2	2	2	10
Riigikaitseõpetus (käsitöö tüt.)	2	2	2	6	2	2	2	2	2	10
Võimlemine	2	2	2	6	2	2	2	2	2	10
Laulmine	1	1	1	3	1	1	1	1	1	5
Usuõpetus ja valitav aine	3	3	3	9	2	2	2	2	2	10
Kokku:	30	32	33	95	29	29	31	31	31	151

III. Gümnaasiumi tunnikava.

	Humanitaarharu				Reaalharu							
					I.				II.			
	I 10.	II 11.	III 12.	Kokku 10.-12.	I 10.	II 11.	III 12.	Kokku 10.-12.	I 10.	II 11.	III 12.	Kokku 10.-12.
Emakeel	4	3	3	10	4	3	3	10	4	3	3	10
I võõrkeel või riigikeel	4	4	3	11	4	4	3	11	5	5	5	15
II võõrkeel	2	2	2	6	2	2	2	6	5	3	3	11
Ladina keel	5	5	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—
Ajalugu	2	3	3	8	2	2	2	6	2	3	3	8
Kodanikuteadus ja majandustea- dus	—	—	2	2	—	—	2	2	—	—	2	2
Filosoofia	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2
Matemaatika	3	2	2	7	4	4	4	12	3	2	2	7
Loodusteadus	1	—	—	1	1	2	—	3	—	2	—	2
Tervishoid	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	2	3
Füüsika	2	2	2	6	3	3	4	10	2	2	2	6
Keemia	1	—	—	1	2	—	—	2	2	—	—	2
Kosmograafia	—	—	1	1	—	—	2	2	—	—	1	1
Joonistamine ja joonestamine	—	—	—	—	2	1	1	4	—	—	—	—
Riigikaitseõpetus	2	2	2	6	2	2	2	6	2	2	2	6
Võimlemine	2	2	2	6	2	2	2	6	2	2	2	6
Laulmine	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3
Usuõpetus ja valitav aine	3	3	4	10	3	3	4	10	4	4	4	12
Kokku:	32	32	32	96	32	32	32	96	32	32	32	96

498. Maakorraldusseaduse elluviimise määrus.

Antud Põllutöoministri poolt 25. juunil 1937.

A l u s: Maakorraldusseaduse (RT 30 — 1937) § 69, 76 ja 94.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Maakorraldusseaduse alusel teostatakse iseseisvate toimingutena maade uuesti kruntimist, ühismaade jaotamist, maade vahetamist, piirivaidluste lahendamist ja servituutide korraldamist. Neid töid võib teostada ka koos.

§ 2. Maakorraldusseaduse § 5 ettenähtud metsaraiumise ja § 6 tähen-
datud uute hoonete püstitamise load annab vastava maa-ameti juhataja.

§ 3. Asjaosalised on kohustatud andma maakorraldust teostavaile ametiisikuile kasutamiseks kõiki vajalikke dokumente ja plaane korraldamisele võetud kinnisvarade kohta.

§ 4. Omandiõiguse ülemineku lepinguid, kui see osutub tarvilikuks maakorralduse huvides, võib tõestada maa-ameti juhataja või ta asemik.

2. peatükk.

Menetluse kord maakorralduskomisjonides ja Maakorralduse Peakomisjonis.

§ 5. Maakorralduskomisjonide asjaajamine toimub maa-ameti juhataja ja sekretäri allkirjadega.

Maakorralduse Peakomisjoni poolt väljaantavad dokumendid ja välja minevad kirjad kirjutatakse alla Peakomisjoni ühe liikme ja sekretäri poolt.

§ 6. Maakorralduskomisjoni või Maakorralduse Peakomisjoni avalikku istungit juhatab esimees, kes peale asja arutamisele ilmunud asjaosaliste, tunnistajate ja asjatundjate kindlakstegemist teeb korralduse tunnistajate eraldamiseks. Asja kannab ette üks liikmeist, mille järele ilmunud tunnistajad vannutatakse ja kuulatakse üle üksikult. Ülekuulamata tunnistajad ei või viibida teise tunnistaja ülekuulamise juures, välja arvatud juhud, kui on tarvilik tunnistajaid silmsilma vastu panna. Peale tunnistajate ülekuulamist komisjon kuulab ära asjaosaliste seletused ja tarbe korral asjaosaliste nõudel või omal algatusel ka asjatundjate arvamused.

§ 7. Esimehe loal võivad komisjoni liikmed ja asjaosalised esitada küsimusi tunnistajaile, asjatundjaile ja teistele asjaosalistele.

§ 8. Peale asjaosaliste, tunnistajate ja asjatundjate seletuste ärakuulamist komisjon lahku nõupidamisruumi otsuse tegemiseks.

§ 9. Komisjonide otsused kirjutatakse alla komisjoni esimehe ja liikmete poolt. Jääb komisjoni esimees või mõni liikmeist eriarvamusele, tuleb eriarvamus esitada otsusele juurde lisamiseks kirjalikult, kolme päeva jooksul.

§ 10. Komisjoni otsuse kuulutab esimees samal istungil, ära seletades edasikaebe korra ja tähtaja; tarbe korral võib komisjon otsuse kuulutamise edasi lükata.

§ 11. Avaliku istungi üle peetakse iga asja kohta eraldi protokoll, millesse kantakse:

- 1) asja arutamise kuupäev ja aasta;
- 2) istungist osavõtnud komisjoni esimehe, liikmete ja sekretäri nimed;
- 3) arutusel olnud asja nimetus;
- 4) väljakutsutud asjaosaliste, tunnistajate ja asjatundjate nimed ja kes neist ilmunud;
- 5) istungil aset leidnud toimingute kirjeldus ühes asjaosaliste ja tunnistajate seletuste äratähendamiseiga;
- 6) istungil asjaosaliste vahel saavutatud kokkulepped, mis kirjutatakse alla kokkuleppest osavõtjate poolt;
- 7) märkus otsuse kuulutamise ja edasikaebe korra ja tähtaja seletamise kohta.

§ 12. Istungi protokoll kirjutatakse alla esimehe, liikmete ja sekretäri poolt. Asjatundjate kirjalik arvamus, viimaste poolt allakirjutatult, lisatakse protokollile juurde.

§ 13. Komisjoni korraldaval istungil tehtud otsused kuulutatakse tarbe korral asjaosalistele Administratiivmenetluse seaduses ettenähtud korras.

§ 14. Kolmandad isikud, kes soovivad osa võtta maakorralduskomisjonis otsustamisele tulevaist asjadest, esinevad sellekohase kirjaliku palvega vastavas maakorralduskomisjonis enne asja kohta otsuse tegemist, tõestades ühtlasi oma õigusi korraldamisele võetud maa-ala kohta.

§ 15. Komisjonide otsused viiakse täide maa-ameti juhataja või tema poolt määratud ametiisiku poolt. Korralduse Maakorralduse Peakomisjoni otsuse täideviimiseks teeb üks peakomisjoni liikmeist. Otsuste täitmisel kohaldatakse vastavalt Administratiivmenetluse seadust (§ 112—114).

3. peatükk.

Maakorralduse eeltööd.

§ 16. Palve maakorralduse teostamiseks tuleb esitada vastavale maa-ametile.

Palves tuleb märkida, missugust maakorraldustöö teostamist soovitakse ja võimalikult näidata, missuguseid kinnisvarasid see töö puudutab.

§ 17. Sissetulnud palvete alusel võetakse maa-ameti juhataja korraldusel võimalikult kohapeal ette Maakorraldusseaduse § 55 ettenähtud asjaolude selgitamine, milleks maa-ameti juhataja poolt saadetakse kohapeale maakorraldaja, maamõõtja või mõni teine ametiisik.

Kohapealne asja selgitamine võib jääda ära, kui korraldamise ettevõtmiseks tarvilikud asjaolud on maakorralduse toimetusele edasise käigu andmiseks niigi küllalt selged.

Ilma asjasthuvitatud isiku avalduseta võib maakorralduse eeltöid algatada ainult Katastri ja Maakorralduse Osakonna direktori vastaval loal või korraldusel.

§ 18. Maakorralduse eeltöödele määratud ametiisik selgitab, kas on eeldusi palutud töö teostamiseks. Jaataval korral eeltööde tegija kogub andmeid korraldamisele kuuluvate kinnisvarade, nende majandamisviiside, kohalikkude majandusolude ja asjaosaliste kohta, samuti kas on tarvilik ette võtta põhijoonte ülesseadmiseks kultuuritehnilisi uurimusi ning selgitab teisi asjaolusid, mis on tarvilikud maakorralduse teostamise otsustamiseks ja maakorralduse põhijoonte ülesseadmiseks.

Eeltööde tegemiseks määratud ametiisik kogub andmeid ka selle kohta, kuidas asjaosalised suhtuvad maakorralduse läbiviimisesse ja kas maade uuesti kruntimisel võib arvestada, et seaduses ettenähtud asjaosaliste arv maakorraldust pooldab.

§ 19. Pärast kohapeal asjaolude selgitamist teeb eeltööde tegija maa-ameti juhatajale tarvilikud ettepanekud.

§ 20. Kogutud andmeil maa-ameti juhataja otsustab, kas maakorralduse avaldusele anda käik või lükata see tagasi. Jaatava otsuse korral määrab maa-ameti juhataja ühtlasi esialgselt kindlaks korraldamisele võetavad kinnisvarad või maade uuesti kruntimisel kavatsetava korralduspiirkonna.

Maakorralduse avalduse tagasilükkamisel teatab maa-ameti juhataja sellest avalduse esitajale, märkides eitava otsuse põhised.

§ 21. Kui maakorralduse avaldusele on antud käik, võib tarviduse korral, enne asjaosaliste koosoleku kokkukutsumist, veel täiendavaid uurimusi ette võtta. Kultuuritehnilise uurimuse läbiviimiseks tuleb pöörduda Katastri ja Maakorralduse Osakonna poole vastava tööjõu määramiseks.

Maade uuesti kruntimise korralduspiirkonna määramisel tuleb arvestada asjaolu, et saaks võimalikult rohkem maid koondada ja kruntidele rajada otstarbekohaseid piire. Tuleks võimalikult arvestada ka seda, et korralduspiirkond haaraks kõik kohalikud kinnisvarad, mis on enam-vähem ühtlases majanduslikus olukorras.

§ 22. Kui vajalikud eeltööd on tehtud ja on võimalik maakorraldustööd lähemal ajal töökavasse võtta, kutsutakse maa-ameti poolt kokku asjaosaliste koosolek Maakorraldusseaduse § 56, 58 ja 59 ettenähtud asjade otsustamiseks ja valimisteks. Kui järjekorras olevate tööde hulk ei võimalda lähematel aastatel asuda töö tegelikule teostamisele, lükatakse koosoleku pidamine edaspidisele ajale, teatades sellest palve esitajale.

Piirivaidluste lahendamisele tuleb asuda väljaspool üldist järjekorda.

§ 23. Koosolek tuleb pidada igal juhul maade uuesti kruntimise asjus, teiste tööde juures tarviduse korral maa-ameti juhataja otsusel.

Koosolekuks koostatakse korraldamisele kuuluvate kinnisvarade nimekiri.

Koosoleku päevast teatab maa-amet või antud maakorraldustöö läbiviimiseks määratud ametiisik kuulutuse ülespanemisega vallavalitsustes, milliste valdade piirides asuvad korraldamisele kuuluvad kinnisvarad. Kuulutus tuleb üles panna võimalikult kuu aega, kuid mitte vähem kui kaks nädalat enne koosoleku päeva.

§ 24. Eelmises paragrahvis nimetatud kuulutus saadetakse vallavalitsusele kahes eksemplaris; ühele neist teeb vallavalitsus märkuse kuulutuse ülespanemise aja kohta ja saadab selle aegsasti enne koosoleku päeva kuulutusesaatjale tagasi.

Kuulutus peab sisaldama andmeid:

- 1) mis liiki kuulub maakorraldustöö;
- 2) missuguses ulatuses teostatakse maakorraldustöö (korraldamisele kuuluvad kinnisvarad);
- 3) kus ja millal toimub koosolek (kuupäev ja koht);
- 4) kus ja millal võib eeltööde materjaliga tutvuda.

§ 25. Pärast kuulutuse väljapanemist vallavalitsuses, tuleb maa-ametil või eeltööde tegijal koosolekust teatada veel neile asjaosalistele kirjalikult, kelle elukohad on märgitud maakorralduse toimetuses. Asjaosalistele teatamist võib maa-amet ülesandeks teha ka vastavale vallavalitsusele, kelle piirkonnas asjaosaline elab, saates selleks vallavalitsusele asjaosaliste nimekirja ühes koosoleku aja, koha ja töönimetuse äratähendamisega.

§ 26. Asjaosaliste koosolekut juhatab kas maa-ameti juhataja või tema poolt määratud asemik, tutvustades asjaosalisi maakorralduse teostamise korraga ja kavatsustega ning tehtud kalkultatsioonidega. Pärast nimetatud asjaolude selgitamist paneb koosoleku juhataja asjaosalistele ette avaldada oma arvamused maakorralduse teostamise kohta.

§ 27. Kui asjaolud on küllalt selgitatud ja asjaosalised oma soovid ja arvamused avaldanud, teeb koosoleku juhataja asjaosalistele ettepaneku avaldada, kes asjaosalistest on maakorralduse läbiviimisega nõus ja kes vastu, mille tagajärjed maade uuesti kruntimise juures kantakse erilisele hääletamislehele, märkides iga asjaosalise kohta eraldi, kas ta on maakorralduse teostamise poolt või vastu.

Hääletamislehele märgitakse veel asjaosalisele kuuluva kinnisvara nimetus ja kinnistunumber ning esindaja, kui viimane koosolekul esindas asjaosalist.

Koosoleku üle peetakse üksikasjalik protokoll, mille juurde kuulub hääletamisleht lisana. Hääletamislehele tuleb võtta koosolekust osavõtnud asjaosaliste allkirjad.

§ 28. Hääletamistagajärjed määratakse maade uuesti kruntimisel kindlaks hääletamislehe ja katastris märgitud kinnisvarade suuruste alusel. Kui on saadud Maakorraldusseaduse § 21 ettenähtud asjaosaliste nõusolek ning kui pole selgunud uusi asjaolusid, mis maade uuesti kruntimise läbiviimise vastu räägiksid, otsustab koosoleku juhataja maakorralduse läbiviimise küsimuse jaatavalt.

§ 29. Ühes maakorralduse läbiviimise otsustamisega teeb koosoleku juhataja otsuse ka maakorralduse oluliste põhijoonte kohta, näiteks, mis-

sugused peakraavid ja teised ühisseadmed tulevad rajada, kas on tarvis uudismaad üles harida ja missuguses ulatuses, kas külast väljaasumine ääremaadele on tarvilik jne.

§ 30. Asjaosaliste koosolekul tuleb toimetada ka seaduses ettenähtud hindajate, nende asemikkude ja usaldusmeeste valimine ning valimise kinnitamine, kui valimine on teostunud kooskõlas seadusega. Kui asjaosalised ise ei vali hindajaid ja nende asemikke või usaldusmehi, tulevad need määrata võimalikult samal asjaosaliste koosolekul.

§ 31. Asjaosaliste koosolekul otsustavad asjaosalised põhimõtteliselt ka küsimuse, kas nad soovivad teostada maakorraldusega seotud maamõõte-, maaparanduse- ja muid töid oma tööjõududega, või viia läbi nende teostamine maakorralduse asutiste kaudu. Kui asjaosalised soovivad nimetatud töid teostada ise, antakse tööde alustamiseks ja lõpetamiseks vastav tähtaeg kas samal koosolekul või hiljem usaldusmeeste kaudu või teisel viisil.

§ 32. Koosolekul tuleb asjaosaliste tähelepanu juhtida sellele, et nad oma kinnisvarasid majandaksid edasi korrapäraselt ja ei vähendaks peale hindamist kuidagi hinnatud maade väärtust. Ka tuleb asjaosalistele meele tuletada metsasse puutuvad seaduse nõuded ja selle vastu eksimise tagajärjed. Metsa raiumise keeld hakkab asjaosaliste kohta kehtima Maakorraldusseaduse § 60 või § 62 teise lõike alusel tehtud otsuse teatamisest asjaosalistele kas koosolekul, või koosoleku mittepidamisel kirjalikult.

Samuti teatatakse koosolekule ilmunud isikuile võimalused omandiõiguse tunnustamiseks igamisvalduse alusel maakorralduse asutiste kaudu ja lühendatud tähtaja andmine pärimisõigustesse kinnitamisel, et sellest huvitatud asjaosalised tarviduse korral alustaksid nende asjade ajamist võimalikult kohe pärast maakorralduse teostamise otsustamist.

§ 33. Maa-amet saadab otsused maakorralduse läbiviimise ja põhijoonte ülesseadmise kohta ühes asjasse kuuluva materjaliga Katastri ja Maakorralduse Osakonna direktorile kinnitamiseks. Katastri ja Maakorralduse Osakonnale tuleb saata ka need maade uuesti kruntimise asjad, kus ei saadud Maakorraldusseaduse § 21 ettenähtud asjaosaliste nõusolekut, kuid maakorralduse läbiviimine on siiski tarvilik. Viimased asjad kannab Katastri ja Maakorralduse Osakonna direktor ette Põllutööministrile otsustamiseks Maakorraldusseaduse § 62 kohaselt.

§ 34. Iga aasta kohta koostatakse maakorralduse töökava, mille kinnitab Põllutööminister.

§ 35. Võimalikult kohe pärast Maakorraldusseaduse § 60 ettenähtud otsuse kinnitamist esitab maa-ameti juhataja vastavale kinnistusjaoskonnale avalduse korraldamisele kuuluvate kinnisvarade kinnistusregistrisse võo-
randamise, liitmise ja koormamise keelumärkuse sissekandmiseks.

Kogukonna-, asutuste- ja erarendimaade korraldamise seaduse ja Linnades ja alevites ning alevikkude ehituspiirkondades asuvate rendimaade korraldamise seaduse alusel eraldatavate kohtade korraldamisel kantakse nimetatud keelumärkus peakohale eraldatava koha tegelikule korraldamisele asumisel või asjast huvitatud isiku palvel ka varem.

Asjast huvitatud isiku palvel võib vastavalt maa-amet või Maakorralduse Peakomisjon Maakorraldusseaduse alusel kinnistusregistrisse kantud keelumärkusele vaatamata anda luba sissekannete ja märkuste tegemiseks kinnistusregistris, kui see ei takista maakorralduse läbiviimist.

§ 36. Kui korraldamisele kuuluvate kinnisvarade kohta puuduvad Maamõõtmise ja maakatastri plaanide valmistamise juhtnõuude (RT 102 — 1927) või Maamõõte seaduse ja selle elluviimise määruse ja juhatuskirja nõuete kohaselt valmistatud plaanid ning kui need plaanid on tarvilikud maakorralduse läbiviimiseks, võetakse ette uus või täiendav mõõtmine Maamõõte seaduses ja vastavais määrustes ettenähtud korras.

§ 37. Asjaosaliste poolt palgatud vannutatud maamõõtja võib maakorraldusega seotud maamõõte tehniliste tööde täitmisele asuda Katastri ja Maakorralduse Osakonna direktori määramisel. Kui asjaosalised ise ei teosta maamõõte tööd, kui ka teisi maakorraldusega seotud töid, mis seaduse järgi kuuluvad täitmisele asjaosaliste kulul, teostab need Katastri ja Maakorralduse Osakond käesoleva määruse § 84 ettenähtud korras.

§ 38. Peaveejuhtmete kaevamine tuleb läbi viia võimalikult enne maade hindamist.

4. peatükk.

Maade ja mööduvate väärtuste hindamine.

§ 39. Maakorralduse teostamiseks tarvilikke hindamisi teostab hindamiskomisjon. Komisjoni esimeheks on maa-ameti juhataja poolt määratud ametiisik. Kaks komisjoni liiget ja tarbe korral nende asemikud valivad asjaosalised, mittevalimise puhul määrab need maa-ameti juhataja või tema poolt määratud asemik.

§ 40. Maa-ameti nõudmisel esitavad Põllutöökoja konvendid konvendi piirkonnas asuvate isikute nimekirja, kes on võimelised ja nõus täitma maakorraldusel ettetulevat hindamist.

Vähemalt üks hindamiskomisjoni liikmeist peab olema või varem olnud tegelik põllumees.

Hindamiskomisjoni kutsub kokku ja hindamist juhib komisjoni esimees.

Hindamiskomisjoni esimehel on õigus kutsuda hindamise juurde asjatundjaid.

§ 41. Hindamiskomisjoni liikmeile, välja arvatud esimees, kui teisiti pole asjaosalistega kokku lepitud, makstakse 50 senti töötunni eest, kusjuures päevapalk ei või olla üle 5 krooni. Kui kogu hindamise töö ühe maakorralduse toimingu juures on vähem kui 8 tundi, makstakse hindajaile tasu 8 tunni eest. Töötasu arved peab komisjoni esimees.

Hindamiskomisjoni liikmeile makstakse sõiduraha maa-ameti juhataja otsusega tarvilikuks tunnustatud sõitude eest Ametisõitude tasu seaduses ettenähtud IV järgu kohaselt.

§ 42. Hindamise juures on õigus viibida asjaosalistel ja kolmandail isikuil.

Nende maakorraldustööde juures, kus on valitud või määratud usaldusmehed, tuleb hindamise juures viibida vähemalt ühel usaldusmehel, kui seda nõuab hindamiskomisjoni esimees.

Tähtsamates küsimustes tuleb hindamiskomisjonil võimalikult ära kuulata asjaosaliste seletused ja arvamused.

Hindamise algusest teatab hindamiskomisjoni esimees asjaosalistele kas usaldusmeeste kaudu, kohapeal vastava teadaande väljapanemisega või mõnel muul viisil.

§ 43. Enne tegelikule hindamisele asumist tuleb hindamiskomisjonil võimalikult tutvuneda, millised on:

1) kinnisvarade suurused, kõlvikute vahekorrad, kõlvikorrad, tähtsamad kultuurid kõlvikorras, väetisnormid, maaharimise tehnika, üldiselt kohapeal tarvitataavad põllutööriistad, saakide suurus, väetamiskatsete tulemused;

2) veo- ja kariloomade arv ning nende talvise ja suvise söötmise tingimused, tarviduse suurus suviste ja talviste söötade järel;

3) majapidamiste suund, milliseid aineid peamiselt toodetakse turu jaoks ja mis ostetakse kõrvalt, kui kaugel asub turg, saaduste hinnad;

4) asjaosaliste perekondade tööjõu suurus ja tööliste saamise tingimused ja palgasuurus, kõrvalteenistuse võimalused;

5) rendi suurused (võimalikult üksikute kõlvikute järgi) ja kohapeal ettetulnud maa ostu-müügihinnad.

Peale selle tuleb hindamiskomisjonil tutvuda maakorralduse põhi-joontega, eriti peaveejuhtmete projektiga.

§ 44. Pärast eelmises paragrahvis loeteldud asjaoludega tutvumist ja korraldatava maa-ala üldist ülevaatumist, eraldab hindamiskomisjon tootmisjõult erinevatele maa-aladele vastavad mustermaatükid, ära kasutades selleks Väljaspool linnu ja aleveid asuvate kinnisvara hindamise juhatuskirja (RT 90 — 1923) lisas toodud maaklasside kirjeldusi ja katastri hindamise plaani ning asjaosaliste seletusi.

§ 45. Maa tootmisjõu määramisel tuleb arvesse võtta järgmised asjaolud:

1) pinnase pealis- ja aluskihi mehaaniline ja keemiline koostis ja füüsikalised omadused (värvus, kihtide paksus, struktuur, mullahapesus jne.), kuivõrd need välishindamisel lihtsamate võtetega määratavad, kõlblikkus peakultuuride kasvatamiseks, umbrohtumise kalduvus, looduslike heina- ja karjamaade juures — taimestiku koostis, tihedus ja liik;

2) kohalikud iseärasused: maapinna reljeef, varjamised, põldudele metsa lähedus, öökülmad madalikul, niiskusolud (pinnaveed, kahjulikud põhjaveed, mulla veeläbilaskvus) ja muud püsivalt tootejõule mõjuvad tegurid.

§ 46. Mustermaatükid tulevad eraldada iga kõlviku jaoks eraldi, kusjuures komisjonil tuleb, vaatamata praegusele maa kasutamiseviisile, eraldada järgmisi kõlvikuid:

1) põllumaa, s.o. maa, kus kohal valitseva maaharimisviisi ja kõlvikorra juures on võimalik kasvatada põllumajanduslikke kultuurtaimi, kusjuures antud maa põllumaana kasutamine peab olema otstarbekohasem ja kasulikum võrreldes muu kasutamiseviisiga;

2) kultuurrohumaad, siia kuuluvad soomaad ja mineraalmaad, milliste mullakoostis ja veeolud eeldavad rohukultuuride kasvatamist;

3) looduslikud heinamaad, s.o. rohtukasvatavad maad, kus veeolud ei luba maad üles harida või kus ülesharimine ei ole tasuv;

4) looduslikud karjamaad, s.o. maad, mis on kõige kasulikumat loomade karjatamiseks, nagu Põhja-Eesti loopealsed karjamaad, nõlvakud ja tihedalt kividega kaetud maa-alad;

5) metsamaad, s.o. maad, mis pinnase omadustelt, asendilt või reljeefilt on kasutatavad ainult puude kasvatamiseks või maad, mille kasutamisel metsana tulemus ületab teiste kasutusviiside tulemuse, või mis on tunnus-
tatud metsahoiu ja metsakaitse eeskirjadega metsamaaks;

6) muud maad ja veekogud (kraavid, jõed, tiigid, järved), milliseid ei kasutata põllumajanduslikuks taimkasvatamiseks, kuid omavad kasuta-

misväärtuse muul viisil, nagu paemurrud, liiva-, kruusa- ja saviaugud, küteturba ja aluspõhu saamiseks kõlblikud turbasood ning muud sääraseid maa-alad.

§ 47. Pärast mustermaatükkide määramist selgitab hindamiskomisjon mustermaatükkide põllu- ja metsamajandusliku kogusaagi suuruse hektaari kohta, kusjuures:

1) põllu- ja kultuurrohumaade kogusaagi arvutuse aluseks on keskmised saagid, mis saadakse kohapeal tarvitusel oleva maa majandamisviisi juures söötühikuis;

2) loodusliku heina- ja karjamaa juures on kogusaagi arvutuse aluseks looduslik keskmine saak söötühikuis, kusjuures põõsaste ja üksikute puude varjamise ja muude möödivate tegurite mõju ei võeta arvesse;

3) metsamaade kogusaagiks loetakse aasta keskmine puumassi juurdekasv tihumeetrites;

4) muud maad (§ 46 p. 6) hinnatakse tegeliku keskmise kogusaagi järgi, välja arvatud õued, teed ja hoonetealused maa-alad, mis hinnatakse selle järgi, mis nad võivad anda põllumajanduslikuks taimekasvatuseks kasutades.

§ 48. Maahinna tuletamiseks rahas tuleb põllu-, heina-, karja- ja metsamaa kogusaak kindlaks teha kroonides, kusjuures kogusaagi arvutamiseks tarvitatakse keskmisi kohalikke hindu, sellest lahutatakse käitiskulud ja jääb, s.o. puhassaak kapitaliseeritakse 4%. Puhassaagi suuruseks võib võtta ka teatud % kogusaagist, mis vastab kohalikkudele oludele, kasutades selleks taluraamatupidamise andmeid.

Eriti hoolikalt peab toimuma selle mustermaatüki hinna määramine, mida esineb vastavas kõlvikus kõige rohkem.

§ 49. Mustermaatükid kirjeldatakse üksikasjalikult ja kantakse protokollis ning nende andmete alusel jagatakse kogu korraldatav maa-ala maa-väärtusklassidesse, mis on ühtlasi maa vahetusväärtuse klassideks, kui maa-klasside hinda ei mõjuta maa asukohast tingitud asjaolud, nimelt maa püsivad eriväärtused ja maade kaugused majapidamise keskkohast.

§ 50. Selgub maa klassidesse jaotamisel, et osal hinnatavast maa-alast on peale põllu- ja metsamajandusliku kasutamiseväärtuse veel muid püsivaid eriväärtusi, või et maade kaugus majapidamise keskkohast mõjutab maa vahetusväärtust, tuleb eelmiste paragrahvide järgi saadud maahinda maa vahetusväärtuse saamiseks vastavalt maa eriväärtusest tingitud enamväärtusele suurendada, või kauguste mõjul saadud vähemväärtusele vastavalt vähendada. Maa eriväärtuse hind arvatakse sellest saadava keskmise tulu järgi, kauguse mõju aga kaugusest sõltuvatest käitiskulude suurenemisest.

§ 51. Maaklassid märgitakse tarbe korral looduses, mõõdetakse ja kantakse hindamisplaanile Maamõõte seaduse elluviimise määru ja juhtnööride § 249 p. 2 ja 250 p. 1 (RT 43 — 1936) ettenähtud korras.

§ 52. Kui maa vahetusväärtuse saamiseks on raskusi eraldada maid majapidamiste keskkohast kauguse mõju arvutamiseks, tuleb maa jagada klassidesse kaugusi arvesse võtmata, kuid hindamiskomisjon hindab maade kauguse mõju eraldi 1 km kohta protsentides, arvesse võttes käitiskulude suurenemist.

§ 53. Peale maade klassidesse jaotamist arvutatakse kinnisvarade hind eraldi iga kõlviku ja kogu kinnisvara kohta, ära märkides iga kõlviku keskmist hinda.

Toodud andmed ja hindamiskomisjoni otsuse kauguse mõju kohta teeb hindamiskomisjoni esimees teatavaks Maakorraldusseaduse § 67 ettenähtud korras võimalikult hindamiskomisjoni liikmete juuresolekul ning teatab hindamiskomisjoni otsuse peale edasikaebamise korra ja tähtaja.

Koosoleku üle peetakse protokoll.

§ 54. Kinnisvarade mööduvaid väärtusi maade klassitamisel arvesse ei võeta. Need hinnatakse maast eraldi peale maakorralduskava koostamist. Mööduva väärtuse hindamisel määratakse selle hind nii endise omaniku, kui ka selle saaja suhtes eraldi ja võetakse ette, kui mööduvate väärtuste asjus asjaosalised ise kokku ei lepi. Mööduvate väärtuste hulka arvatakse ka kinnisvarade eriväärtused, millel ei ole püsivat iseloomu.

§ 55. Alamaltähendatud mööduvate väärtuste hindamisel võetakse arvesse:

1) väetise ja seemnete enamväärtuse hindamisel nende mõju kestus vastava külvikorra järgi;

2) detailkuivenduse hindamisel — selle otstarbekus ja edaspidine kuivenduse mõju kestus, mis oleneb detailkuivendusviisist, pinnase omadusist ja muist tegureist;

3) röövmaapidamise mõju hindamisel — väetise hulk, mis tarvilik maa normaaloalukorda toomiseks;

4) umbrohtumise ja muu maa kultuurseisukorra mõju hindamisel — tööjõu hulk, mis kulub maa kohalikku keskmisse kultuuriseisukorda viimiseks.

§ 56. Kui tegelik metsa-, heina- või karjamaa või muu maa on klassidesse jaotamisel määratud põlluks või kultuurrohumaa, tuleb maa vastavaks kõlvikuks kordaseadmise kulud eraldi arvutada keskmiste kohalikkude hindade järgi ja märkida hindamisplaanil ülesharimise kulude suuruse järgi kurvetega.

Maa-ameti juhataja korraldusel võib maade klassidesse jaotamisel ülesharimise kulude hindamine ära jääda ja see toimetada kas kava koostamisel või pärast selle koostamist.

§ 57. Metsa hindamisel, kui asjaosalised teisiti kokku ei lepi, tuleb tarbepuud üksikult ära lugeda (kluppida) ja liigitada need klassidesse puuliigi, jämeduse ja pikkuse järgi.

Noor mets hinnatakse otseselt rahas hektaari kohta metsa tihedust, puude liiki ja vanust arvesse võttes, muu mets aga kuupmeetrites puuliigi järgi.

Hindamisel tulevad määrata ka metsamaterjali üksuse hinnad, kui asjaosalistega pole neis varem kokku lepitud.

Kui metsa eest makstakse vastutasu natuuras, raieküpse metsa likvideerimise teel, tuleb hindamiskomisjonil raiutavad puud looduses ära märkida ja asjaosalistele kätte näidata.

§ 58. Servituudi eest tasu hindamisel võetakse aluseks kahju, mis servituudi korraldamine koormatava kinnisvara omanikule või servituudiõiguse omanikule sünnitab.

Koormatakse kinnisvara servituudiga mitme kinnisvara kasuks, tuleb eelmises lõikes tähendatud tasu valitsevate kinnisvarade suhtes hinnata servituudist saadava kasu alusel.

§ 59. Väljaspoolt korraldatavat maa-ala tee alla võetava maa hind määratakse maa tulundusväärtuse ja tee rajamisega kinnisvarale tekkinud eriliste kahjude järgi.

5. peatükk.

Maakorralduskavade koostamine.

§ 60. Maakorralduskava koostamisele asutakse pärast seda, kui on teostatud selleks tarvilikud eeltööd, nagu maa mõõtmine, maa hindamine, osaväärtuste arvutamine ja teised toimingud, milliseid on otstarbekohane läbi viia enne kava koostamist või millest on kava koostamine sõltuv.

§ 61. Kava koostamisele asumisel kuulab kava koostaja kõigepealt ära võimalikult kõikide asjaosaliste ja nende usaldusmeeste soovid koostamisele tuleva kava suhtes. Esitatud sooviavaldused protokollitakse kokkuvõtlikult ja võetakse sooviavaldajailt allkiri.

§ 62. Maade uuesti kruntimisel ja ühismaade jaotamisel koostatakse eelkava, milles näidatakse peale kruntide uute ligikaudsete asukohtade võimalikult täpselt tarvilikud uued teed ja muudatused senises teede-võrgus, kui ka tarvilikud ühisettevõtted. Seniste teede suhtes tuleb välja selgitada nende klass ja liik.

§ 63. Eelkava vaatab läbi ja annab loa lõpliku maakorralduskava koostamiseks maa-ameti juhataja või tema asemik. Kavatsetavate erakulul ehitatavate ja korraspeetavate avalikkude teede kohta küsitakse vastava aj. maavalitsuse ehitus- ja teedeosakonna aramus.

Kui maa-ameti juhataja arvates on korraldataval maa-alal tarvilik ette võtta mõningaid muudatusi ka klassiteedevõrgus, küsitakse aj. maavalitsuse ehitus-teedeosakonnalt, kas kavatsetakse selles muudatusi ette võtta.

§ 64. Maade uuesti kruntimisel tulevad uued krundid rajada vastavalt asjaosaliste endiste maade väärtusele Maakorraldusseaduse § 78 ettenähtud täpsuse piirides, välja arvatud Maakorraldusseaduse § 22, 26 ja 29 ettenähtud mahaarvamised.

§ 65. Maakorraldusseaduse § 22 alusel võib määrata maa asemele rahalist tasu, kui teisiti ei saa anda kruntidele otstarbekohast asetust ja piire tingitult peaveejuhtmeist, teedest, jõgedest ja muudest looduslikest piiridest ning kaugemate lahustükkide väärtusest.

Eelmises lõikes tähendatud põhimõtetel tuleb toimida rahaliste tasude määramisel ka maade vahetuste juures (Maakorraldusseaduse § 39).

§ 66. Iga iseseisev kinnisvara tuleb koondada võimalikult vähestesse tükidesse ja majapidamishoonete lähedusse.

Kinnisvara lahustükkide arv võib üldiselt olla mitte üle kahe. Kui kohalikud olud seda eriti nõuavad, võib lahustükkide arv tõusta kuni viieni, kusjuures ei võeta arvesse metsatükke, väikesi saarekesi ja mittetaimekasvatamiseks kasutatavaid maid, nagu liiva-, kruusa- ja saviauke, turbarabasad ja muid sääraseid maa-alasid.

Eriti tuleb koondada väiksemaid kinnisvarasid.

§ 67. Rajatavate maatükkide kuju peab olema kasutamiseks sobiv ja niivõrd kui seda lubavad kruntide otstarbekohane asetus ja looduslikud piirid, lähendatud ruudule või täisnurksele nelinurgale.

Püsivaid looduslikke piire tuleb võimalikult kasutada kruntide piirideks. Kus piirid ei ühtu looduslike piiridega, tulevad need rajada võimalikult sirged, sealjuures silmas pidades, et piir ei vähendaks üksikute kõlvikute väärtust.

§ 68. Uued krundid moodustatakse võimalikult ühtlaselt kergematest ja raskematest, parematest ja halvematest maadest, kusjuures uue krundi

kõlvikute keskmine väärtus ei või tunduvalt erineda endise krundi kõlvikute keskmisest väärtusest.

§ 69. Kui ümberasumise teostamisel või teiste piiride parandamisel mõni asjaosaline saab põldu endisega võrreldes niivõrd vähe, et see halvab tema majapidamist, tuleb kavas ette näha uudismaa ülesharimine tarvilikus ulatuses, kui seda pole veel teostatud maakorralduse põhijoonte alusel.

Eriväärtuslikud maad tulevad võimalikult jätta endistele omanikkudele.

§ 70. Kruntide rajamisel tuleb silmas pidada, et igal krundil leiduks hoonete püstitamiseks, õueks ja aia asutamiseks ja joogivee saamiseks sobiv asukoht.

§ 71. Korraldatavate maade koondamiseks, piiride parandamiseks ja sobiva asendi saamiseks võib Katastri ja Maakorralduse Osakonna direktori loal ette võtta ehitiste, nende juurde kuuluvate aedade ja teiste seadmete ümberasetamist uuele asukohale, kui ümberasumisega seotud kulud on vähemad selle läbi saadavast kasust.

Eestkätt kuuluvad ümberasetamisele need majapidamised, milliste juures suhteliselt kõige väiksemate ümberasetamise kuludega saavutatakse kõige suuremaid tagajärgi.

§ 72. On korraldataval maa-alal ühel omanikul kaks või enam kinnistusüksust, siis asetatakse need vastava asjaosalise palvel kõrvuti, kui see ei takista otstarbekohase maakorralduskava koostamist.

§ 73. Kui asjaosaliste vahel on mõne maatüki omandiõiguse üle kava koostamise ajal käimas kohtuprotsess, tuleb vaidluse all olev või selle asemele väljaeraldav maatükk asetada sääraselt, et pärast omandiõiguse küsimuse lahendamist võiks antud maatükki kasutada otstarbekohaselt nii ühe kui teise asjaosalise kinnisvara juures.

§ 74. Ühissettevõtteid rajatakse tarviduste kohaselt kas kogu korraldatava maa-alala asjaosalistele või osale neist. Maa-alala ühissettevõtete jaoks võetakse Maakorraldusseaduse § 29 ettenähtud alusel nendelt asjaosalistelt, kelle jaoks ettevõtte rajatakse.

§ 75. Kaasomandi jaotamine teostatakse ühe kaasomaniku nõudmisel, kui selle läbi saab rajada vähemalt kaks elujõulist põllumajanduslikku, kõrvaltööharu, eluaseme või muud maaüksust või kui jaotatavat maad või selle osa on otstarbekohane liita mõnele kaasomanikule kuuluva kinnistusüksuse külge.

Maad, mis kuuluvad mitme kinnistusüksuse koosseisu ühismaana, jaotatakse, kui jaotatavat ühismaad on otstarbekohane liita tervelt ühe või reaalosadena kahe või mitme kinnistusüksuse külge, mille koosseisu see varem kuulus.

Külakogukonna maad jaotatakse külakogu maajagamise otsuse kohaselt asutatud iseseisvate maapidamiste vahel, vaatamata nende suurusele, kuna nimetatud maapidamiste kaasomanikkude vahel jaotatakse need käesoleva paragrahvi esimeses lõikes toodud alustel.

Ühismaade jaotamisel kohaldatakse vastavalt BES § 940, 941 ja 2685—2744 eeskirju. Ühismaade jaotamist võivad nõuda ka maavaldajad, kes taotleavad omandiõiguse tunnustamist igamisvalduse alusel. Nende maavaldajate omandiõiguse tunnustamine Maakorraldusseaduse § 13 alusel toimub enne kinnistusüksuse jaotamist.

§ 76. Maade eraldamisel Maakorraldusseaduse § 35 alusel tuleb silmas pidada, et kinnistusüksus, millest uus kinnistusüksus luuakse, jääks elujõuliseks ja et ka asutatav kinnistusüksus saaks elujõuline.

§ 77. Kui maade hindamine on teostunud kaugusi arvestamata ja kava koostamisel selgub, et mõne korraldatava kinnisvara keskmised kaugused suurenevad, võrreldes keskmiste kaugustega enne maakorraldust, tuleb selle võrra kauguste mõju arvel suurendada vastava kinnisvara maaväärtusklasside alusel arvutatud osaväärtust, aluseks võttes hindamisel määratud kaugusmõju protsente (§ 52), seejuures vähendades sama võrra teistel asjaosalistel osaväärtust võrdeliselt nende kinnisvarade keskmiste kauguste lühenemisele.

§ 78. Maakorraldusel uuesti asutatavaile kinnistustüksustele antakse hääkõlalised eestipärased nimed.

§ 79. Maakorralduskavaga riigimaast juurdelõike andmise korral kantakse kavasse juurdelõike ostu-müügi tingimused, vastavalt sellele, kas juurdelõige müüakse Riigimaade omanduseks andmise seaduses või Asundusseaduses ettenähtud alustel.

§ 80. Maakorralduskava peab sisaldama vastavalt maakorraldustöö liigile ja iseloomule kokkuvõtlikku maakorraldustöö käiku, korraldatavate kinnisvarade loetelu, nende omanikke, pinna suurusi enne ja pärast korraldust, osaväärtusi, muudatusi koormatistes, kavatsetud ja tehtud maaparan-duse ja uudismaa ülesharimise tööde ulatust, uutele kruntidele ülemineku korda, kulude eelarvet ja teisi andmeid, mis on tarvilikud maakorraldusega tehtud muudatuste kinnistamisel ja täideviimisel, välja arvatud asjad, mis kuuluvad lahendamisele pärast kava koostamist ja kuulutamist.

Maakorralduskava juurde valmistatakse maakorralduse plaan.

§ 81. Maakorralduskava kuulutatakse asjaosalistele Maakorraldusseaduse § 72 ja 73 ettenähtud korras.

Maakorralduskava kuulutades tuleb koosolekul kava teatavakstegijal ilmunud asjaosalistele ja kolmandaile isikuile ette lugeda kirjalik kava, ette näidata kava juurde kuuluv plaan ja anda kava kohta vajalikke seletusi.

Peale kava ettekandmist ja asjaosaliste poolt avaldatud vaidluste ja soovide ärakuulamist kaalutleb kava teatavakstegija üksikasjalikult läbi ettetoodud vaidlused ja soovid.

Kui kava kuulutamisel osutub tarvilikuks kava muutmine või täiendamine säärases ulatuses, mida ei ole võimalik lahendada samal koosolekul, lükatakse kava kinnitamine edasi, määrates samas kava kuulutamiseks uus tähtaeg, teatades sellest koosolekule ilmunud isikuile samal koosolekul; vastasel korral kava kinnitatakse.

Vähemate asjade juures võib kava kuulutada kirjalikult.

§ 82. Kava teatavakstegija peab koosoleku üle protokoll, kuhu mär-gitakse kuulutatava kava nimetus, esitamise aeg ja koht, kava kuulutaja nimi, kuulutamisele ilmunud asjaosalised ja kolmandad isikud, nende poolt esitatud vaidlused ja soovid, otsused vaidluste rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta, märkused kavas tehtud muudatuste, edasikaebe tähtaja ja korra, kuulutamise edasilükkamise, kava kinnitamise ja teiste tähtsamate asjaolude kohta.

§ 83. Piirivaidluste lahendamise ja eritoimingutena ettevõetavate servituutide korraldamise kavu ei kuulutata asjaosalistele ja kolmandaile isikuile Maakorraldusseaduse § 72 ettenähtud korras, vaid maa-ameti juhataja esitab need otsustamiseks maakorralduskomisjonile.

6. peatükk.

Maakorralduskavade täitmine ja kulud.

§ 84. Maakorraldusel asjaosaliste kulul täitmisele kuuluvad tööd teostatakse Riigi hangete seaduse alusel järgmiste eranditega:

1) lepingu täitmine ja tagatistrahvi nõudmine võib jääda kindlustamata, kui maamõõte tööde hankijana esineb vannutatud maamõõtja;

2) maamõõte töid võib Katastri ja Maakorralduse Osakond välja anda ilma vähem- ja valikpakkumiseta Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud takside alusel.

§ 85. Uuesti rajatavate teede ja ühisettevõtete kasutamist võib lubada asjaosalistele, kui need on looduses märgitud piirimärkidega.

Teiste maa-alade kasutamist uutes piirides võib asjaosaliste omavahe- lise kokkuleppe puudumisel lubada kõige varem kava kuulutamisest arvates.

§ 86. Tähtaeg uutele kruntidele üleminekuks võib olla üldine kogu korraldatavate kruntide kohta või erinev osade viisi, arvestades maakorral- duskavas ettenähtud tingimuste ja muude asjaoludega, mis hõlbustavad üle- minekut.

§ 87. Maakorraldusest saadav üldine kasu arvutatakse Maakorral- dusseaduse § 83 kohaselt maade koondamise, maaparanduse, teede korrasta- mise ja muude toimingute läbi kinnisvarale tekkinud lisaväärtuste järgi.

Maade koondamisest saadava kasu arvutuse aluseks on käitiskulude vähenemine, mis sõltuv maade keskmiste kauguste vahest ja sellest, kui võrd uue krundi kuhu on parem endisest.

Maaparandusest saadava kasu arvutuse aluseks on maade väärtuse vahe enne ja pärast maaparandustööde teostamist.

Teede korrastamise läbi (kui võrd see ei käi maade koondamise hulka) kinnisvarale tekkiva lisaväärtuse arvutuse aluseks on selle kaudu saavutatav käitiskulude vähenemine kinnisvara kogu majapidamise seisukohalt.

§ 88. Kui maakorralduskavas on ette nähtud mõne asjaosalise kogu majapidamise hoonete ümberpaigutamine, siis säärasest asjaosalise ümber- asumise kuludest võtavad teised asjaosalised osa ümberasumisest saadava kasu järgi, mille arvutuse aluseks on sellega saavutatud maade keskmiste kauguste lühenemisest tingitud käitiskulude vähenemine ja kasu, mis saadakse mitme talu õue ja hoonete üksteisele liiga lähedal olemisest sõltuvate pahede kõrvaldamisest.

Ehitiste hinnaks arvatakse selle soetamisväärtus vähendatult amorti- seerunud osa võrra.

§ 89. Ümberasumise kuludeks loetakse järgmiste toimetustega seotud kulutused:

1) ehitiste lammutamine, vedu uuele kohale ja ülesehitamine ning selleks tarvilikkude täiendavate uute ehitusmaterjalide soetamine;

2) viljapuude, marjapõõsaste ja muude tarvilikkude puude ning põõ- saste ümberistutamine;

3) kaevu ehitamine;

4) endise hoonetealuse ja õuema puhastamine ja tasandamine ning uue kordaseadmine;

5) telefoni- ja elektrijuhtmete, veevärgi ning muude tarvilikkude sead- mete ümberpaigutamine;

6) muud eelmistega võrreldavad kulud, kui need osutuvad ümber- asumise juures tarvilikuks, nagu juurdepääsute ehitamine jne.

§ 90. Kui maa uus omanik ümberpaigutamisele kuuluva hoone eest on nõus maksma rohkem, kui selle väärtus on ümberpaigutamisel, arvestatakse ümberpaigutamise kuludeks uue ehitise või seadme ehitamiseks minevad kulud vähendatult pakutud hinna võrra.

Seadis, mille ümberpaigutamise kulud tõusevad nii suureks, et ümberpaigutamine ei vasta otstarbele, tuleb tasuda muu sama otstarvet teeniva seadmega või rahas.

§ 91. Ümberasumise kulude jaotamise kohta asjaosaliste vahel tuleb koostada eri arvutustabel, millest on näha tööliigid, tööhulk, üksuste hinnad, lõplik kulu rahas, missugused kinnisvarad võtavad osa ümberasumise kulude tasumisest ja missuguses vahekorras ning kui palju keegi tasub.

§ 92. Kulude jaotus tuleb teha ka Maakorralduseaduse § 22 ettenähtud maa asemel rahaliste tasude maksmise kohta.

§ 93. Maakorraldusega seoses olevad toimetuskulud, nagu Maa-mõõte seaduse elluviimise määruise ja juhtnööride § 249 ja 250 ettenähtud tööde tasud, hindamise kulud, asjatundjate tasud, tööliste ja muude abijõudude palgad ning muud tarvilikud kulud, tulevad jaotada korraldatavate kinnisvarade vahel maakorraldusest saadava kasu alusel (Maakorralduseaduse § 83).

§ 94. Tasud tulevad hinnata alati rahas, vaatamata sellele, et tasumine võib toimuda ka muul viisil. Tasude arvutustes tuleb selgelt ja täpselt ära näidata, kui palju ja mis alusel tuleb kellelgi asjaosalisel saada ja maksta.

§ 95. Kui tasu maksjad ja saajad lepivad kokku maksu summas, selle maksmise viisis ja tähtajas, tuleb lugeda kokkulepe kehtivaks siis, kui see ei riiva kolmandate isikute huvisid.

§ 96. Maakorraldustoimetuse lõpul tuleb hindamiskomisjonil koostada kokkuvõte iga asjaosalise kanda langevate kulude kohta, kusjuures naturaalkorras tehtud tööd arvestatakse rahas.

§ 97. Kuni maakorraldusest saadava lõpliku kasu jaotamiseni kannavad asjaosalised kulusid ja annavad töölisi maakorralduspõhijoontes ettenähtud kasude kalkultatsiooni, põhijoonte puudumisel aga maa-ameti juhataja otsuse kohaselt.

§ 98. Vastavad plaanid, mis valmistatakse asjaosaliste kulul, ja kinnistusakt antakse välja asjaosalistele maa-ameti juhataja kaudu.

§ 99. Nende maakorraldusasutisele esitatud dokumentide peale, mille asemele antakse uued, teed dokumendi väljaandja märkuse uue dokumendi väljaandmise kohta.

§ 100. Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Põllutööminister N. Talts.

Katastri ja Maakorralduse osakonna direktor A. Lepik.

499. Põllumajandusmasinate ja -riistade kontrolli määrus.

Antud Põllutööministri poolt 29. juunil 1937.

Alus: Põllumajandusmasinate ja -riistade kontrolli seaduse (RT 12 — 1937) § 5.

§ 1. Põllumajandusmasinate, -riistade ja nende osade kontrolli ja kontrolli otstarbel korraldatavaid proovitoid teostavad Põllutööministeeriumi

Põllumajanduse Osakonna tööjõud, Põllutöoministeeriumile alluvad katseasutised ja teised vastavad asutised ja majapidamised Põllumajanduse Osakonna ülesandel.

Taimekaitse tarberiistade kontrolli teostatakse Taimekaitse seaduse ja määruse alusel.

§ 2. Kontrolli ja proovitööde üldised kavad ja eeskirjad töötab välja Põllumajanduse Osakond. Samuti määrab Põllumajanduse Osakond kindlaks kontrolli alla kuuluvate põllumajandusmasinate ja -riistade nimekirja. Proovitööde üldised kavad tehakse teatavaks asjaosalistele tööstus- või kaubandusettevõtetele hiljemalt 5 päeva enne proovitööd.

§ 3. Kontrolli teostavatel isikuil, kes varustatud Põllutöoministeeriumi vastava tunnistusega, on õigus pääseda kõikidesse ruumidesse, kus valmistatakse, alal hoitakse või kaubeldakse põllumajandusmasinate, -riistade või nende osadega ja võtta omal valikul nimetatud masinaid, riistu või nende osi proovimiseks ja kontrollimiseks. Kontrollitud esemed tulevad viivitamata tagasi saata ettevõttele.

§ 4. Põllumajandusmasinate ja -riistade tootjail ja nendega kauplejail või nende esindajail on õigus anda seletusi ja esitada andmeid kontrollivaile isikutele ja asutistele ning kontrollkomisjonile neilt proovimiseks ja kontrollimiseks võetud masinate ja riistade, kui ka nende osade kohta ning viibida tegelikkude proovitööde juures.

Kutsed proovitööde juurde ilmuniseks saadetakse asjaosalistele hiljemalt 3 päeva enne proovitööde algust.

§ 5. Põllumajandusmasinate, -riistade ja nende osade proovimise kohta koostatakse protokoll, mis esitatakse Põllutöoministeeriumi Põllumajanduse Osakonna juurde loodud kontrollkomisjonile masinate või riistade kohta otsuse andmiseks.

§ 6. Põllumajandusmasinate ja -riistade kontrolli seaduse § 4 ettenähtud kontrollkomisjonist võtavad osa: Põllutöoministeeriumi esindaja Põllutöoministri määramisel, üks Insenerikoja esindaja, üks Põllutöökoja esindaja ja üks Kaubandus-Tööstuskoja esindaja. Kontrollkomisjoni esimeheks on Põllutöoministeeriumi esindaja, komisjoni esimehe asetäitja valib komisjon oma liikmete hulgast.

§ 7. Kontrollkomisjoni liikmeks ei või olla isik, kes tegeleb põllumajandusmasinate ja -riistade äri alal, või on palgaline, osanik või omanik põllumajandusmasinaid, -riistu või nende osi tootvais ettevõttes.

§ 8. Kontrollkomisjon võib vajaduse korral komisjoni töödest osa võtma kutsuda sõnaõigusega ka eriteadlasi väljaspoolt.

§ 9. Kontrollkomisjoni kutsub kokku istungiks komisjoni esimees või tema asetäitja. Koosoleku kutsed ja päevakord saadetakse kontrollkomisjoni liikmetele vähemalt 5 päeva enne koosolekut. Erandlikult võidakse päevakorda täiendada koosoleku alul kiireloomuliste küsimustega.

§ 10. Kontrollkomisjon on otsusevõimeline, kui on koos komisjoni esimees või tema asetäitja ja vähemalt 2 liiget. Kontrollkomisjon otsustab liht-häälteenamusega, häälte poolnemisel annab kontrollkomisjoni esimehe hääl ülekaalu.

§ 11. Kontrollkomisjoni istungil vastuvõetud otsused protokollitakse. Protokollile kirjutavad alla istungil osavõtjad.

Kui kontrollkomisjoni liige ei ole nõus enamiku poolt tehtud otsusega, on tal õigus nõuda oma eriarvamuse protokollimist, teatades sellest samal koosolekul ja esitades hiljemalt järgmisel päeval eriarvamuse kirjalikult motiveeritult.

§ 12. Kontrollkomisjon töötab Põllutöoministri poolt kinnitatud kodukorra alusel.

§ 13. Andmed proovitööde ja katsete tulemuste kohta ning kontrollkomisjoni otsusest saadab Põllutöoministeerium asjaosalistele tööstus- ja kaubandusettevõtjaile.

Kahe nädala jooksul pärast komisjoni otsuse kättesaamist on asjaosalistel õigus esitada kaebus Põllumajanduse Osakonna direktorile komisjoni otsuste vastu. Kui Põllumajanduse Osakonna direktor leiab kaebuse olevat põhjendatud, võib ta asja tagasi anda kontrollkomisjonile uuesti läbivaatamiseks tarviduse korral ka teiskordse proovimise teostamiseks.

§ 14. Mitte varem kui 2 nädalat pärast proovitööde ja kontrolli andmete asjaosalistele kättesaamist, kui selle aja jooksul ei ole esitatud selles asjas kaebusi, kinnitab Põllumajanduse Osakonna direktor kontrollkomisjoni otsused ja avaldab proovitööde ja kontrolli tulemused omal valikul põllumajanduslikes eriajakirjades ja ajalehtedes.

§ 15. Kui Põllutöoministeerium korraldab põllumajandusmasinate ja -riistade proovimisi valmistajate või müügiettevõtjate palvel, siis proovimised ja kontrollimised toimuvad üldises korras järgmiste eranditega:

1) masina või riista saadab Põllumajanduse Osakonna poolt tähendatud kohta proovile ettevõtja omal kulul;

2) proovimised toimuvad tasu eest, mille suuruse kohta lepitakse kokku enne proovitöid Põllumajanduse Osakonnaga;

3) kui proovitud masina või riista tüüp ei lähe müügile, võib proovi ja kontrolli andmeid avaldada üldiseks teadmiseks ainult proovileandja nõusolekul.

§ 16. Tööstus- ja kaubandusettevõtjad, kes kasutavad proovi- ja kontrolliandmeid oma masinate või riistade reklaamiks, on kohustatud sealjuures märkima proovimise ja kontrolli aja, masina või riista tüübi nimetuse ja proovimise viisi ning kontrollkomisjoni otsuse. Reklaamiandmed peavad olema ühtlased proovi ja kontrolli andmetega.

§ 17. Kaubandusettevõtjad, kes importeerivad müügiks põllumajandusmasinaid, -riistu ja nende osi, samuti kodumaa tööstusettevõtted, kes valmistavad nimetatud masinaid, riistu ja nende osi, välja arvatud väiketööstused, on kohustatud hiljemalt 1. septembriks 1937 endid registreerima Põllumajanduse Osakonna juures ja saatma Põllumajanduse Osakonnale nimekirjad, milles tuleb märkida valmistatava või imporditava masina või riista nimetus, töö, milleks ta on ette nähtud ja kaubamärk, mille all masin või riist läheb müügile.

Imporditud esemete kohta tuleb märkida ka nende päritolumaad. Peale registreerimise tähtaja lõppu uute müügile võetud imporditud kui ka kodumaal valmistatud põllumajandusmasinate ja -riistade täiendavad nimekirjad tähendatud andmetega tuleb esitada vähemalt 5 päeva enne nende müügile laskmist.

Uued tööstus- või kaubandusettevõtjad, kes põllumajandusmasinate ja -riistade valmistamiseks või importimiseks loa on saanud, on kohustatud en-

nast kohe Põllumajanduse Osakonnas registreerima ja samuti esitama andmed ülaltähendatud tähtjaks.

§ 18. Põllumajanduse Osakonna direktoril on õigus anda juhiseid ja eeskirju käesoleva määruse elluviimiseks.

Põllutööminister N. Talts.

Põllumajanduse Osakonna direktor K. Liidak.

500. Siseministri 25. juuni 1937 otsus Paistu vallavalitsuse määramise asjas.

A l u s: Vallaseaduse § 6 (RT 32 — 1937).

Vabariigi Valitsus 28. mail 1937 (prot. nr. 43 p. VIII) otsustas kinnitada Viljandimaa Aidu, Loodi ja Öisu valdade liitmise ühiseks „Paistu“ vallaks.

Seepärast Vallaseaduse § 6 põhjal määrati Paistu vallavalitsuse järgmises koosseisus:

vallavanemaks — Aidu vallavanema Hans Ulk'i, palgaga Kr. 40.— kuus;
vallavanema abideks — Öisu vallavanema Mihkel Laarmann'i, palgaga Kr. 25.— kuus ja Loodi vallavanema Hans Karu, palgaga Kr. 25.— kuus.

Määratud vallavalitsuse koosseisule paneti Paistu vallavolikogu ja vallavalitsuse ülesanded.

Siseminister K. Eenpalu.

Omavalitsuste osakonna direktor E. Dolf.

501. Siseministrilt Perekonnaseisu seaduse kohta antud juhtnööride muudatus ja täiendus.

Antud Siseministrilt 25. juunil 1937.

A l u s: Perekonnaseisu seaduse § 63 (RT 191/192 — 1925).

I.

Perekonnaseisu seaduse kohta antud juhtnööride § 3, 14, 30, 39, 42 ja 43 (RT 48 — 1926, 27 — 1931) muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 3. Kiriku, koguduse, usuühingute liidu või usuühingu poolt Siseministeeriumile esitatavas ettepanekus vaimuliku perekonnaseisuametnikuks registreerimiseks tähendatakse: koguduse või usuühingu nimetus, kelle vaimulik registreerimiseks esitatud, vaimuliku nimi ja perekonnanimi ja tema vastavus Perekonnaseisu seaduse § 8 nõudeile.

§ 14. Koostatud aktile kirjutavad alla pärast ettelugemist Perekonnaseisu seaduse § 29, 30, 45 ja 53 ettenähtud isikud ning perekonnaseisuametnik.

Isiku eest, kes kirjaoskamatus, haiguse või kehavea tõttu ei saa aktile alla kirjutada, kirjutab tema palvel alla keegi teine isik, märkides põhjuse, miks asjaosaline ise ei saa alla kirjutada.

§ 30. Isikud, kes seadusega kohustatud teatama sünnist perekonnaseisuametnikule, kuid ei ole seda kohustust täitnud ühekuulise tähtaja jooksul, võetakse vastutusele Kriminaalseadustiku § 396 põhjal.

§ 39. Tunnistajate ülesandeks on allkirjadega abieluregistris tõendada, et abiellumiseks ei ole seaduslikke takistusi.

§ 42. Akti ettelugemise järele kirjutavad aktile alla abiellujad, tunnistajad ja perekonnaseisuametnik.

Kui alaealise abiellumiseks ei ole esitatud vanemate või eestkostjate kirjalikku nõusolekut või kohtu sellekohast luba, peavad vanemad või eestkostja oma nõusoleku avaldamiseks kirjutama aktile alla.

Abielu loetakse sõlmituks abielu registreerimise akti allakirjutamisega.

§ 43. Surmast on kohustatud kolme päeva jooksul teatama perekonnaseisuametnikule registreerimiseks esimeses järjekorras surnu juures elutsevad täisealised või nende puudumisel oma teo tähendusest arusaavad alaealised perekonnaliikmed. Perekonnaliikmete puudumisel või kui nad ei ole kohal, registreerib perekonnaseisuametnik surma teiste Perekonnaseisu seaduse § 53 ettenähtud isikute suulisel teadaandel.

Ei esita teadaande-kohuslased surmateadaannet seaduses ettenähtud tähtajal, võetakse nad vastutusele Kriminaalseadustiku § 396 põhjal.

II.

Samad juhtnöörid täiendatakse § 7¹, 7² ja 37¹ järgmises redaktsioonis:

§ 7¹. Kui perekonnaseisuametnik ei saa oma ametit täita haigestumise, puhkuselemineku või muude takistuste tõttu, asendab teda perekonnaseisuametniku asetäitja.

Vallaomavalitsuse perekonnaseisuametnikule määrab asetäitja valla vanem sama vallaomavalitsuse omavalitsuse-sekretäri kutsega teenijaist. Kui vallaomavalitsuse teenijate hulgas puudub omavalitsuse-sekretäri kutsega isik, ajutise maavalitsuse esimees paneb perekonnaseisuametniku ülesannete täitmise sama maakonna mõne teise vallaomavalitsuse teenistuses olevale isikule, kes omab omavalitsuse-sekretäri kutse.

Aleviomavalitsuse perekonnaseisuametnikule määrab asetäitja ajutise maavalitsuse esimees sama maakonna mõne teise aleviomavalitsuse või vallaomavalitsuse teenistuses olevaist isikuist, kes omab omavalitsuse-sekretäri kutse.

Linnaomavalitsuse perekonnaseisuametniku asetäitja määrab linnapea.

Koguduste või usuühingute perekonnaseisuametnike asetäitjaiks võivad olla perekonnaseisuametnikud-vaimulikud, kes selleks registreeritud Siseministeeriumis kiriku, koguduse, usuühingute liidu või usuühingu ettepanekul.

Akti allakirjutamisel märgib asetäitja, et ta on tegutsenud asetäitjana.

§ 7². Koguduse või usuühingu perekonnaseisuametnik peab ametist lahti registreerimisel andma üle koguduse või usuühingu perekonnaseisu arhivaalid, toimetused ja materjalid korrasolekus üksikasjalise aktiga uuele koguduse või usuühingu ametisse registreeritud perekonnaseisuametnikule, või, kui lahkuvale perekonnaseisuametnikule ei registreerita järeletulijat, Siseministeeriumi perekonnaseisuarhiivile.

Kuni üleandmiseni on koguduse või usuühingu lahtiregistreeritud perekonnaseisuametnik vastutav tema hoiul olevate perekonnaseisu arhivaalide, toimetuste ja materjalide korras- ja alalhoiu eest.

Kui koguduse või usuühingu perekonnaseisuametniku surma puhul ühe nädala jooksul ei ole ametisse registreeritud uut perekonnaseisuametnikku, on koguduse või usuühingu juhatas kohustatud Siseministeeriumile üle andma koguduse või usuühingu perekonnaseisu arhivaalid, toimetused ja materjalid.

§ 37¹. Perekonnaseisuaametnik, kes vastu võtnud abiellumise sooviavalduse ja sellest seaduslikus korras on kuulutanud, võib kuulutatule nende soovil anda välja teatise, mis sisaldab andmeid, kus ja millal abiellumise soovist on kuulutatud, kas vaidlusi on tõstetud ja milline otsus on vaidluste puhul § 36 ettenähtud korras tehtud.

Niisuguse teatise esitamisel teisele perekonnaseisuaametnikule abiellumise sooviavalduse lisana võib viimane abielu registreerida uuesti kuulutamata, kui ei ole möödunud kuus kuud kuulutuse lõpptähtajast.

Siseminister K. Eenpalu.

Üldosakonna abidirektor Osk. Angelus.

502. Tariifinõukogu otsus 18. juunist 1937 sadamamaksude tariifi nr. 141 selgitamiseks.

(Prot. nr. 429 p. 1.)

Alus: Tariifinõukogu seadus (RT 106 — 1923) ja Sadamamaksude seaduse (RT 18 — 1936) § 13.

Puksiirlaevalt, mis viib väljaspool lootsi piirkonda seisvale laevale provianti ja meeskonda, või toob ära meeskonda, sadamamakse ei võeta.

Käesolev otsus on maksev 1. juulist 1937.

Tariifinõukogu eesistuja Teedeministri abi K. Jürgenson.

Sekretär A. Remma.

503. Tariifinõukogu otsus 18. juunist 1937 sadamamaksude tariifi 141 muutmise ja täiendamise kohta.

(Protokoll nr. 429 p. 2.)

Alus: Tariifinõukogu seadus (RT 106 — 1923) ja Sadamamaksude seaduse (RT 18 — 1936) § 13.

I.

Sadamamaksude tariifi nr. 141 (RT 87 — 1935, muudatus RT 18 — 1936) § 18 märkus muudetakse ja pannakse maksuma järgmises redaktsioonis:

Märkus. Normaalseks teelviibimise ajaks loetakse sõiduplaanis ettenähtud aeg.

Kolmandas lõikes ettenähtud tööpäevaks loetakse 24 tundi arvates ajast, millal laev sõiduplaani kohaselt peaks väljuma Eesti sadamast.

II.

Käesolev otsus loetakse maksvaks 1. juulist 1937.

Tariifinõukogu eesistuja Teedeministri abi K. Jürgenson.

Sekretär A. Remma.

Tartu linnavolikogult 31. mail 1937 vastu võetud ja Siseministrit 25. juunil 1937 kinnitatud

504. Sundmäärus jalgrattapidamise ja -sõidu kohta Tartus.

Alus: Linnaseaduse § 108 p. 13.

1. Jalgrattal sõitmine Tartu linna administratiiv-piirkonnas on lubatud ainult peale jalgrattamaksu tasumist ja sõidunumbri omandamist.

2. Sõidunumber antakse välja üheks aastaks linnavalitsuse määramisel ja tema poolt kinnitatud vormis, suuruses ja värvis.

3. Maksukviitung ja sõidunumber on maksvad väljaandmise ajast kuni järgmise aasta 1. maini.

4. Jalgratas peab olema varustatud numbriga (numbrilauaga), mis kinnitatud püstloodis jalgratta sadula taha nähtavale kohale.

5. Jalgrattasõitja on kohustatud: a) täitma kõiki neid nõudeid, mis Liiklemismääruses (RT 82 — 1936) ette nähtud, b) alati kaasas kandma maksukviitungit, seda nõudmise korral ette näidates linnavalitsuse kontrolöridele ja politseivõimudele.

6. Jalgrattapidajal on keelatud sõitmine ilma numbrita ja numbrilaua ning maksukviitungi edasiandmine teistele isikule sõitmiseks.

7. Parkides ja puistikes on sõitmine lubatud ainult linnavalitsuse poolt selleks määratud teedel.

8. Jalgratta sõitmise kiirus linna piirkonnas ei tohi tõusta üle 12 km, mägedest alla sõites — üle 8 km ning tänavate ristlemis- ja käänukohtadel — üle 5 km tunnis.

9. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele KRS § 122 põhjal.

10. Käesolev sundmäärus astub jõusse 2 nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas. Samast ajast kaotab oma maksvuse Tartu linnavolikogult 28. märtsil 1927 ja 10. märtsil 1931 vastu võetud ning Riigi Teatajas 45 — 1927 ja 25 — 1931 avaldatud Sundmäärus jalgrattasõidu kohta Tartu linnas.

Tartus, 12. juunil 1937. Nr. 4814.

Linnapea A. Tõnisson.

Sekretär A. Mägi.

Saaremaa ajutiselt maavalitsuselt 11. märtsil 1937 vastu võetud ja Siseministrilt 30. aprillil 1937 kinnitatud

505. Sundmäärus kauplemise aja kohta Saaremaal.

Alus: Kohaliku omaavalitsuse korralduse seaduse elluviimise määruse I osa lisa § 7 (VSKK 173 — 1917 art. 953), Kaubandusasutiste, ladude ja kontoorite teenijate normaalpuhkeaja kindlustamise seaduse (VSKK 270 — 1906 art. 1894 ning 150 — 1907 art. 1150 ja RT 57 — 1930 art. 385 ning 40 — 1933 art. 318) §§ 9 ja 13 ja Maakondade ajutise valitsemise seaduse (RT 5 — 1934 art. 40) §§ 5 ja 6.

§ 1. Käesoleva sundmäärusega korraldatakse Saaremaal asuvate iga-suguste äriasutiste, ladude, kontoorite, laatade, turgude jne. kauplemise ning tegutsemise ajad, välja arvatud apteegid, bensiiniautomaatjaamad ja alkoholi-jookide müügikohad.

§ 2. Kauplemine ja töötamine on lubatud:

1) seltside ja ühingute einelaudades, tee- ja söögimajades, kohvikutes, klubides, kondiitriärides jne., kus müüakse toiduaineid ja alkoholita jooke kohaltarvitamiseks: äripäevadel kella 7 kuni 22, puhkepäevadel (nädalapühap.) kella 8 kuni 11 ja kella 14 kuni 21;

2) pidude alkoholita einelaudades pidude ajal kuni peo lõpuni, kuid mitte üle 12 tunni, arvates peo einelaua avamisest;

3) pagariärides ja kauplustes, kus müüakse ainult toiduaineid ja alkoholit jooke väljaviimiseks ja tubakasaadusi: äripäeval kella 7 kuni 19 ja puhkepäeval kella 7 kuni 9 ja kella 13 kuni 16;

4) müügikohtades (kioskites), kus kaubeldakse ajalehtedega, tubakasaa-dustega, värske puuviljaga, maiustustega ja alkoholita jookidega: äripäeval kella 8 kuni 20 ja puhkepäeval kella 8 kuni 12 ja kella 14 kuni 20;

5) saunades — äripäeval kella 14 kuni 24;

6) turgudel ja laatadel — äripäeval kella 6 kuni 18;

7) eelnimetamata muudes kauplustes, kaubandusettevõtetes, ärides, ärikontorites ja ladudes: äripäeval 1. oktoobrist kuni 30. aprillini — kella 8 kuni 19 ja 1. maist kuni 30. septembrini — kella 7 kuni 19, puhkepäeval — kella 13 kuni 18.

§ 3. Igasugune äritegevus on keelatud käesoleva sundmääruse § 2 loetletud äriasutistes: uuel aastal (1. jaanuaril), iseseisvuse päeval (24. veebruaril), suurreedel, maipühäl (1. mail) ja kevade-, suviste- ning jõulupühade esimesel päeval.

§ 4. Eelmises paragrahvis ettenähtud keeld ei ole maksev esimesel suvistepühäl § 2 p. 1 nimetatud äriasutiste kohta, vaid nendele jäetakse õigus esimesel suvistepühäl kaubelda kella 14 kuni 19. Kondiitriärid, kus müüakse toiduaineid kohaltarvitamiseks, ei või esimesel suvistepühäl kaubelda ja nende kohta jääb § 3 ettenähtud keeld maksma.

§ 5. Kolmekuninga-, palve-, risti- ja jaanipäeval, võidupühäl, ülestõusmise-, suviste- ja jõulupühade teisel ning ülestõusmise ja jõulupühade kolmandal päeval ja usupuhastuse pühäl (31. oktoobril) ning surnutepühäl on lubatud kaubelda § 2 puhkepäevade kohta ettenähtud aegadel.

§ 6. Kõigis § 2 loetletud äriasutistes lõpetatakse kauplemine ja äritegevus ülestõusmise-, suviste-, jõulu- ja võidupüha laupäeval ning vanaaasta päeval (31. detsembril) kell 17.

§ 7. Väljaspool käesolevas sundmääruses ettenähtud kauplemise ja töötamise aega peavad olema kõigis äriasutistes ruumid suletud ja turgudel, laatadel ja pidude einelaudades äritegevus lõpetatud.

Isikutega, kes tulnud äriasutisse ja teinud tellimisi kuni kauplemise lõpetamiseks määratud ajani, tuleb äritegevus lõpetada hiljemalt ühe tunni jooksul pärast äriasutise sulgemist.

§ 8. Kõik äriasutised on kohustatud käesoleva sundmääruse paigutama äriruumi nähtavale kohale. Sellest kohustisest on vabad ainult pidude einelauad ja laadakauplused, kui ajutised.

§ 9. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele seadustes ettenähtud korras.

§ 10. Käesolev sundmäärus hakkab kehtima 15. päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

§ 11. Käesoleva sundmääruse kehtimahakkamisega ühel ajal kaotab oma kehtivuse Saaremaa ajutiselt maavalitsuselt vastu võetud Sundmäärus kauplemisaja kohta Saaremaal (RT 51 — 1929 art. 373) ja selle sundmääruse muutmise määrus (RT 42 — 1932 art. 393).

Maavalitsuse esimees H. Otstabel.

Sekretär M. Õispuu.